

Universitatea Liberă Internațională din Moldova

**Institutul de Cercetări Filologice și Interculturale
Departamentul Informațional Biblioteconomic**

*Colecția "Universitaria"
Fascicula a 36-a*

**Zinovia Zubcu:
Dăruire întru desăvârșirea
Binelui**

Studium in honorem

Chișinău, 2009

CZU 016:[811.133.1+929]
Z 67

Ediție îngrijită de: Zinaida Sochircă

Autori: Ludmila Corghenci, Tatiana Levița,
Lorina Beșelea

Redactor responsabil: Ludmila Corghenci

Redacție bibliografică: Valentina Chitoroagă

Redacția și traducerea textului în limba franceză :
Ghenadie Râbacov

Redacție computerizată: Lorina Beșelea

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Zinovia Zubcu: Dăruire întru desăvârșirea Binelui:
Studium in honorem / aut. : Ludmila Corghenci, Tatiana
Levița, Lorina Beșelea; ed. îngrijită de Zinaida Sochircă; red.
șt.: Ludmila Corghenci; red. bibliogr.: Valentina Chitoroagă;
red. și trad. text. în lb. fr. : Ghenadie Râbacov; Univ. Liberă
Intern. din Moldova. – Ch.: ULIM, 2009 (Tipogr. "Foxtrot"
SRL). – 131 p. – (Seria "Universitaria"; fasc. 36)

50 ex.

ISBN 978-9975-934-59-6

016:[811.133.1+929]

Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM

Adresa: str. Vlaicu Pârcălab, 52

MD 2012 Chișinău, Republica Moldova

Tel. 21 24 18

e-mail: biblioteca@ulim.md

<http://library.ulim.md/>

ISBN 978-9975-934-59-6

© ULIM, 2009

**ZINOVIA ZUBCU, CONFERENȚIAR UNIVERSITAR,
DOCTOR ÎN FILOLOGIE,
CATEDRA FILOLOGIE FRANCEZĂ ȘI SPANIOLĂ, ULIM**

Cuprins **Sommaire**

Prefață	7
Préface	9
Studii de autor	
Etudes personnelles de l'auteur	
Zinovia ZUBCU. <i>Moyens d'expression de l'hypothèse en français et en roumain (Grammaire comparée, IV-ième année BAC, texte d'une conférence publique)</i>	11
Zinovia ZUBCU. <i>Les rapports existant entre le déterminé et le déterminant des syntagmes à subordination et des syntagmes prédicatifs</i>	25
Zinovia ZUBCU. <i>Le sémantisme des modalisateurs qui suggèrent de différentes valeurs aux formes du passé de l'Indicatif (domaine français – roumain)</i>	34
Zinovia ZUBCU. <i>Moyens d'expression de l'intensité dans les constructions adjectivales en français et en roumain</i>	43
Zinovia ZUBCU. <i>Recenzie asupra tezei de doctor A. Chiriță: Tipologia formelor temporale de Perfect Simplu și Perfect Compus în limbile romanice</i>	52
Omagii	
Hommages	
Ana GUȚU. <i>Zodia Abnegației</i>	56
Ion MANOLI. <i>Bon Anniversaire, mon professeur !</i>	57
Zinaida RADU. <i>Un exemplu frumos de viață</i>	60
Zinaida CAMENEV. <i>Spirala unei vieți de Doamnă</i>	63
Ana MIHALACHE. <i>Distinsa profesoară Zinovia Zubcu la vârsta împlinirilor</i>	65
Ghenadie RĂBACOV. <i>Un buchet de cuvinte alese pentru cea mai bună Profesoară</i>	67
Svetlana BORDIAN. <i>Un frumos jubileu</i>	69
Lilia STRUGARI. <i>Îmi place gramatica</i>	70

Eugenia PAVEL. <i>Colegă și prietenă de suflet</i>	71
Nina ZUBCU-CONSTANTINOV. <i>Comoara sufletului meu ...</i>	73
Maria GHENCUI, Maria ANTEMIR, Ecaterina MORARU. <i>Recunoștință Dascălului ...</i>	75
Eugenia GUȚU. <i>Pomenirea bunătății este nemuritoare</i>	76
Rodica MAȚCAN. <i>Magna cum Lauda pentru profesoara de gramatică</i>	77
Ana GHERMAN (PRISACARI). <i>Căldura sufletului meu</i>	79
Angela SOLCAN. <i>Primăvara jubiliară a Zinaidei Zubcu</i>	80
Mărturisiri ale studenților	
Témoignages des étudiants	
Ion MANOLI. <i>Montrès cher professeur</i>	82
Natalia CIBOTARI. <i>Vîrsta nu este neputință... ci experiență și măiestrie</i>	82
Mariana CURMEI. <i>Chère Professeur...</i>	83
Ina PAȘA. <i>Pour le meilleur guide de la grammaire</i>	84
Curriculum Vitae	85
File de album	90
Galerie photographique	
Palmares bibliografic	
Palmarès bibliographique	
<i>Doctorat</i>	100
<i>Doctorat</i>	
<i>Monografii. Volume</i>	100
<i>Monographies. Volumes</i>	
<i>Articole științifice</i>	101
<i>Articles scientifiques</i>	
<i>Cronică. Note. Omagii</i>	104
<i>Chronique. Notes. Hommages</i>	
<i>Lucrări didactice</i>	105
<i>Ouvrages didactiques</i>	
<i>Materiale promoționale, de prezentare</i>	107
<i>Materiels de promotion, de présentation</i>	

<i>Profesorul Zinovia Zubcu – redactor, conducător științific, recenzent</i>	108
<i>La Professeur Zinovia Zubcu – redactrice, directeur de recherches, critique</i>	
Lucrări studențești	113
Ouvrages des étudiants	
Referințe la adresa dnei Zinovia Zubcu	115
Références à l'adresse de Mme Zinovia Zubcu	
Autografe pentru Zinovia Zubcu	117
Autographes pour Mme Zinovia Zubcu	
Cărți din colecția personală	121
Livres de la collection personnelle	
Indice de nume	123
Index de noms	
Indice de titluri	125
Index de titres	

Prefață

Prezentul corpus biobibliografic (fascicula a XXXVI-a din colecția „Universitaria”, inițiată de către Departamentul Informațional Biblioteconomic în anul 1998) este dedicat doamnei Zinovia Zubcu, conferențiar universitar la Catedră Filologie Franceză a Universității Libere Internaționale din Moldova.

Lucrarea are scopul de a glosa și de a integra contribuțiile științifico-didactice ale pedagogului, cercetătorului filolog, promovând modelul uman și cultural al Omului Zinovia Zubcu. Fiind un exercițiu profesional, o investigație bibliografică, lucrarea pune în valoare patrimoniul intelectual, fixat de către dna Z. Zubcu în documente. Or, studiul se vrea și un omagiu comun efigiei pedagogice, științifice a Distinsei Doamne.

Excursul livresc al contribuțiilor științifico-didactice ale dnei Z. Zubcu relevă apartenența deplină a Domniei Sale domeniului ales. Păcat doar că acest excurs nu poate reflecta direct marea dedicație oamenilor, studenților și colegilor, capacitatea permanentă de a sări în ajutor și de a înțelege ...

Structura lucrării este determinată de caracterul predominant biobibliografic al acesteia, incluzând și cinci studii valoroase de autor. Studiul in honorem inserează articole, semnate de personalități din domeniul filologiei franceze și pedagogiei, curriculum vitae, lista publicațiilor dnei Zinovia Zubcu, indexuri auxiliare.

La elaborarea biobibliografiei au fost consultate bibliografiile naționale (publicații ale Camerei Naționale a Cărții), instrumentele de informare asupra colecțiilor Departamentului Informațional Biblioteconomic ULIM, bibliografia selectivă „Contribuții științifice ale profesorilor Facultății Limbi și Literaturi Străine” (elaborată de Biblioteca Științifică a Universității de Stat

„A. Russo”, Bălți, 2004), precum și colecția personală a dnei Zinovia Zubcu.

Descrierile bibliografice ale documentelor sunt structurate conform genului publicației (doctorat, articole științifice, lucrări didactice, lucrări studentești, publicistică etc.), respectând criteriile cronologic și alfabetic. Descrierile bibliografice sunt realizate în corespundere cu prevederile standardelor bibliografice în vigoare, fiind păstrate caracterele originale ale documentelor.

Indexul auxiliar de nume și de titluri facilitează utilizarea lucrării, orientând beneficiarii spre numerele de ordine ale descrierilor bibliografice.

Lucrarea este destinată profesorilor și studenților, managerilor universitari, colaboratorilor instituțiilor științifice de profil, specialiștilor din domeniu.

Selectarea informației a fost finisată la 12 martie 2009.

Mulțumind colegilor, echipei Institutului de Cercetări Filologice și Interculturale ULIM, personal dnei Z. Zubcu pentru colaborare, nu ne ramâne decât să sperăm în utilitatea investigațiilor bibliografice și viitoarele proiecte comune.

Ludmila CORGHENCI,
director adjunct DIB

Préface

Le présent corpus biobibliographique (le XXXVI-
ième fascicule de la collection « Universitaria », conçue
par le Département Informationnel Bibliothéconomique
en 1998) est consacré à Madame Zinovia Zubcu, maître
de conférences à la Chaire de Philologie Française de
l'Université Libre Internationale de Moldova.

L'ouvrage a comme but de mettre en lumière les
contributions scientifiques et didactiques du professeur,
du chercheur philologue, en promouvant le modèle
humain et culturel de l'Homme qui est Zinovia Zubcu.
En tant qu'exercice professionnel et investigation
bibliographique, l'ouvrage met en valeur le patrimoine
intellectuel implanté par Mme Z. Zubcu dans les
documents. Or, l'étude s'avère être également un
hommage commun rendu à l'effigie pédagogique,
scientifique de la distinguée Femme.

Le parcours livresque des contributions
scientifiques et didactiques de Mme Z. Zubcu relève son
appartenance plénière au domaine choisi. Il est à
regretter que ce parcours ne peut pas refléter
directement le sacrifice du savant aux gens, aux
étudiants et aux collègues, l'infatigable désir d'aider et
de comprendre l'autrui...

La structure de l'ouvrage est déterminée par son
caractère à forte dominante biobibliographique,
comportant aussi cinq études précieuses de l'auteur.
L'étude in honorem comprend des articles signés par
des personnalités du domaine de la philologie française
et de la pédagogie, le curriculum vitae, la liste des
publications de Mme Zinovia Zubcu, des index
auxiliaires.

Pour l'élaboration de cette biobibliographie on a
consulté les bibliographies nationales (les publications
de Chambre nationale du Livre), les instruments
d'information visant les collections du Département

Informationnel Bibliothéconomique de l'ULIM, la bibliographie sélective « Contributions scientifiques des professeurs de la Faculté des Langues et Littératures Etrangères » (fondée par la Bibliothèque Scientifique de l'Université d'Etat « A. Russo » de Balti en 2004), de même que la collection personnelle de Mme Zinovia Zubcu.

Les descriptions bibliographiques des documents sont classées selon le genre des publications (doctorat, articles scientifiques, ouvrages didactiques, travaux des étudiants, articles de presse etc.) tout en respectant les critères chronologique et alphabétique. Elles correspondent intégralement aux standards bibliographiques en vigueur, la présentation typographique originale des documents étant conservée.

L'index auxiliaire de noms et de titres facilite l'utilisation de l'ouvrage, en dirigeant les lecteurs vers les numéros d'ordre des descriptions bibliographiques.

La biobibliographie est destinée aux professeurs et aux étudiants, aux managers universitaires, collaborateurs des institutions scientifiques de spécialité, aux spécialistes en la matière.

La sélection de l'information a été close le 12 mars 2009.

Nous remercions à nos collègues, à l'équipe de l'Institut de Recherches Philologiques et Interculturelles de l'ULIM, surtout à Mme Z. Zubcu pour la collaboration et nous espérons dans l'efficacité des investigations bibliographiques et des futurs projets.

Ludmila CORGHENCI,
directeur adjoint DIB

**STUDII DE AUTOR
ETUDES PERSONNELLES DE L'AUTEUR**

**MOYENS D'EXPRESSION DE L'HYPOTHESE EN
FRANÇAIS ET EN ROUMAIN
(Grammaire comparée, IV-ième année BAC, texte
d'une conférence publique)**

Zinovia ZUBCU

Mijloacele de exprimare a ipotezei în limbile franceză și română sunt împărțite în două grupuri: diverse conjuncții și locuțiuni conjunctive care explicită ipoteza și construcțiile sintactice care o exprimă implicit. Se analizează formele temporale: viitorul simplu și viitorul anterior, întrebuițate cu valori modale. Deoarece textul prezintă conținutul unei prelegeri-model de gramatică comparată, la început se dă sumarul și referințele bibliografice.

Sommaire

- I. Diverses conjonctions et locutions conjunctives qui explicitent l'hypothèse :**
- 1) Propositions hypothétiques introduites par *si, comme si, sauf si, excepté si* et les structures correspondantes en roumain ;
  - 2) Propositions conditionnelles introduites par une subjonction autre que *si*.
- II. Constructions de condition non introduites par une subjonction :**
- 1) L'hypothèse exprimée au moyen des propositions juxtaposées et coordonnées ;
  - 2) Tours infinitifs ou autres correspondant à une subordonnées conditionnelle.
- III.** La donnée d'hypothèse exprimée par futur simple et futur antérieur.

Références

1. Agrigoroaiei V., Gherasim P., *Catégories grammaticales et contrastivité (domaine franco-roumain)*, Iași, 1995.
2. Ganchina K.A., *Dictionnaire français-russe*, Moscou, 1982.
3. Gorunescu E., *Dicționar francez-român*, Teora, București, 2002.
4. *Grammaire Larousse du XX-ième siècle*, Paris, 1936.
5. Grevisse M., *Le bon usage*, Editions J.Duculot, S.A. Gembloux, 1975.
6. *Limba moldovenească literară contemporană, Sintaxa*, sub redacția profesorului A.Ciobanu, Chișinău, Lumina, 1981.
7. Murareț I., Syntaxe, *La phrase complexe*, Editura Fundației «România de mîine», București, 1999.
8. Nikolskaia E.K., Goldenberg T.I., *Grammaire française*, Moscou, 1967.
9. *Petit Larousse illustré*, Paris, 1977.
10. *Petit Robert (le nouveau)*, Paris, 1993.
11. Steinberg N., *Grammaire française*, II partie, Leningrad, 1963.
12. Wagner R.L. et Pinchon I., *Grammaire du français classique et moderne*, Paris, 1962.

Œuvres littéraires

- Balzac H.de, *Le père Goriot*, Moscou, 1959.
- Balzac H.de, *Taica Goriot*, Chișinău, 1990, (traducerea de Victor Vasilache).
- Saint-Exupéry, Antoine de, *Terre des hommes*, Leningrad, 1962.
- Saint-Exupéry, Antoine de, *Pămînt al oamenilor*, Chișinău, Litera, 1997.
- Stendhal, *Le rouge et le Noir*, Paris 1969.
- Stendhal, *Roșu și Negru*, Editura Albatros, București, 1968 (traducere de Gelu Naum).

I. Diverses conjonctions et locutions conjonctives qui explicitent l'hypothèse.

Selon certains grammairiens et auteurs des dictionnaires français, la conjonction **si** marque différents faits ou établit un rapport de condition à conséquence, fait qu'on ne peut pas accepter.

-Qu'en pensez-vous, pourquoi on ne peut pas accepter cette affirmation?

Raisonné est, selon nous, la constatation de R.L.Wagner et J.Pinchon qui affirment que **si** symbolise l'hypothèse d'une manière indifférenciée. A côté d'elle d'autres conjonctions et locutions conjonctives explicitent plus nettement l'éventualité, la supposition, la condition supposée et les nuances qui s'y rattachent [11, p. 596].

K.A.Ganchina en caractérisant **si** comme conjonction mentionne que les constructions (souligné par nous) comprenant **si** révèlent de différents faits.[2, p. 783]. L'affirmation de K.A.Ganchina donne lieu à la contestation de l'affirmation du Petit Larousse, que «si marque un fait sur la réalité duquel on ne peut pas se prononcer, mais qui peut se réaliser» [p.945].

Les conjonctions et les locutions conjonctives qui explicitent l'hypothèse peuvent être supprimées, mais les faits restent hypothétiques.

Cf. - S'ils avaient fait encore le moindre mouvement, Alain les aurait entendu... [G.Simenon, Le destin des Malou, p.66].

- Ils avaient fait encore le moindre mouvement, Alain les aurait entendu...

Rappelez-vous la parataxe dont les propositions juxtaposées sont liées par le rapport hypothétique. Citez quelques exemples et transformez-les en phrase à protase conditionnelle. Expliquez l'emploi des modes et des formes temporelles dans les deux langues: le français et le roumain.

1) Propositions hypothétiques introduites par *si, comme si, sauf si, excepté si* et les structures correspondantes en roumain.

D'une manière générale, **si** conditionnel régit l'indicatif en français, ayant en roumain *dacă, de când* régissant Condiționalul et d'autres modes.

- Si j'étais riche... je serais allé en voiture... [Balzac, Le père Goriot].

- De-ași fi bogat, ... aș face drumul acesta cu trăsura [Balzac, Taica Goriot].

Si ayant comme équivalent en roumain *dacă = când*, conjonction à valeur temporelle, l'indicatif est employé dans deux parties de la phrase en français ainsi qu'en roumain.

- S'il a plu quelque part, un grand exode anime le Sahara [Saint-Exupéry, Terre des hommes, p.81].

- Dacă plouă undeva un uriaș exod animă Sahara [Saint-Exupéry, Pămînt al oamenilor, p.132].

Dans les deux parties de la phrase il s'agit des faits réels et qui sont en plus, répétés, habituels ou «hors du temps»: les verbes dans les deux propositions peuvent être au présent, à l'imparfait, selon le cas, – mentionne N.Steinberg [p.167].

Avec *quand* conjonction des constructions hypothétiques, les deux verbes peuvent être au conditionnel.

- Quand ces lettres, que vous venez de surprendre, prouveraient que j'ai répondu à l'amour de M.Valenod, vous devriez me tuer [Stendhal, Le Rouge et le Noir, p.107].

- Dacă scrisorile peste care ai dat, ți-ar dovedi că am răspuns la dragostea domnului Valenod, ai fi dator să mă ucizi [Stendhal, Roșu și Negru, p.139].

Când en roumain peut régir aussi Indicativul ou Condiționalul.

Cf. Și ce pot sfaturile mele, cînd lacrimile dumitale nu folosesc? [K.Negruzzi]

Cînd m-ar bate numai atîta grijă, măi femeie, ce mi-ar fi? [I.Creangă] [reproduits d'après 5, p.384].

On emploie de la même manière que si toutes les locutions suivantes :

Même si – chiar dacă: hypothèse et condition

- Il ne répondrait pas même si tu lui écrivais deux fois.

En français *même si* peut être omis:

- Se fût-elle permis une injustice criante, la victime l'aurait supportée sans se plaindre [Balzac].

- Chiar dacă doamna Voche și-ar permite vreo nedreptate, victima ei ar suferi-o fără să crîcnească, oricît de strigătoare la cer ar fi această nedreptate [Balzac].

Comme si – ca și cum: hypothèse et comparaison:

- Vautrin regarda Rastignac d'un air paternel et méprisant comme s'il eût dit «Marmot» [Balzac].
- Vautrin i-a aruncat lui Rastignac o privire părintească și totodată disprețuitoare, ca și cum ar fi vrut să spună «Țincule!» [Balzac].

Sauf si – doar numai cu condiția :

Excepté si – cu excepția: hypothèse et restriction.

- Il ne répondra pas sauf si tu lui écris pour sa fête.

2). Propositions conditionnelles introduites par une subjonction autre que si.

M.Grevisse, R.L.Wagner et J.Pinchon, N.Steinberg, E.K. Nikolskaia et T.I.Goldenberg, Grammaire Larousse du XX-ième siècle, I.Murareț donnent d'autres conjonctions et locutions conjonctives qui explicitent à côté de **și** l'hypothèse. A notre avis, I.Murareț, R.L.Wagner et J.Pinchon présentent le mieux ces subjonctions:

- Eventualité pure: *que, quand, quand même*;

- Supposition:
  - supposition pure: *au cas où, pour le cas où, à supposer que, en admettant que;*
  - supposition + restriction: *à moins que;*
  - supposition + alternative: *soit que... soit que..., suivant que... ou que..., selon que... ou que, que ...ou que;*
- Condition:
  - condition pure: *à condition que, sous (en) condition que, moyennant que;*
  - condition + souhait: *pourvu que;*
  - condition + proposition: *pour peu que;*
  - condition jugée peu recevable (acceptable): *Si tant est que* [11, p. 596].

La locution conjonctive *à (la) condition que* (*cu condiția să*) garde son sens lexical en français aussi bien qu'en roumain et explicite plus nettement la condition dont dépend la réalisation du fait de la principale. N.Steinberg mentionne qu'après cette locution conjonctive le verbe est généralement au subjonctif, quoiqu'on trouve aussi l'indicatif.

Cf. 1. C'est une tâche qui [...] est sans inconvénient, pour celui qui l'entreprend, à condition qu'il y soit apte [France].

2. Cette manière de composer est absolument admissible à condition qu'on acceptera également les autres [Maupassant] [10, p.172].

En roumain :1. Cu condiția să + Conjunctivul

2. Cu condiția să + Indicativul.

M.Grevisse mentionne qu'après *au cas où (pour le cas où), dans le cas où, au cas que, en cas que* le verbe se met d'une manière générale, au subjonctif; il se met au conditionnel quand on exprime l'éventualité.

- Au cas que nous ne le faisons pas, un autre le fera [H.Troyat, La Neige en deuil, p.97].

- Dans le cas où quelque'un se présenterait, téléphone-moi [Michelet] [Grevisse, p.1200].

Le conditionnel peut s'employer dans les deux parties de la phrase après *dans le cas où*.

- Ce serait dans le cas où il négligerait qu'il faudrait stimuler son zèle [Stendhal, Le Rouge et le Noir, p.31].

- Dar dacă s-ar lăsa pe tânjeală, ar fi nevoie să-i stimulam zelul... [Stendhal, Roșu și Negru, p.20].

Supposé que (presupunând că) et *si tant est que* (a. *dacă tot...*, b. *dacă cumva...*, *presupunînd*) introduisent une hypothèse qu'on avance comme une espèce de réserve à ce qui est dit dans la principale. Le verbe est au subjonctif ou à l'indicatif en français, mais à l'indicatif en roumain.

- Mais ici, ce n'est plus de physiologie, c'est de psychologie qu'il s'agit, si tant que l'on puisse marquer exactement la limite [Brunetière] (l'exemple est cité par N.Steinberg).

L'hypothèse d'une subordonnée complétive introduite par la conjonction *que* (*că*) a le verbe au conditionnel dans les deux langues romanes.

- Je pensais, monsieur, lui dit-il un jour, qu'il y aurait une haute inconvenance à ce que le nom d'un bon gentilhomme tel qu'un Rênal parût sur le sale registre du libraire [Stendhal, Rouge et le Noir, p. 36].

- Mă gîndeam, domnule, îi spuse el într-o zi, că ar fi o mare necuviință ca numele unui nobil adevărat, al unui Rênal, de pildă, să apară în registrele murdare ale librarului [Stendhal, Roșu și Negru, p.43].

Les grammaires françaises citent encore les locutions conjonctives suivantes qui explicitent l'hypothèse: *à moins que* (numai în cazul că..., numai dacă...), *pour peu que* (doar să, numai să,), *pourvu que* (cu condiția să..., numai să), *selon que* (după cum), *suivant que* (după cum, după cît) etc.

Ces locutions conjonctives comportent une alternative entre deux conditions dont chacune amène respectivement une des deux conséquences énoncées dans l'apodose.

II. Constructions de condition non introduite par une subjonction.

1. L'hypothèse exprimée au moyen des propositions juxtaposées et coordonnées.

L'hypothèse dans les phrases à juxtaposition est exprimée à l'aide de l'intonation, de la structure de la proposition et à l'aide des modes et des formes temporelles.

Comme en roumain, la parataxe française marquant le rapport de condition supposé à conséquence a les verbes des deux propositions juxtaposées au conditionnel présent ou passé respectivement. En analysant les phrases à juxtaposition E.K. Nikolskaia et T.I. Goldenberg nomment parmi les rapports sémantiques existant entre les propositions juxtaposées et celui de condition en citant l'exemple suivant qui peut être transformé dans une phrase à protase introduite par si :

- On lui aurait dit de Fred qu'il volait, elle l'aurait cru sans étonnement [Aragon] [7, p.324].

Transformation: Si on lui avait dit de Fred qu'il volait, elle l'aurait cru sans étonnement.

L'hypothèse peut être exprimée par des propositions coordonnées.

- Une telle innovation vaudrait à l'imprudent bâtisseur une éternelle réputation de mauvaise tête, et il serait à jamais perdu auprès des gens sages et modérés qui distribuent la considération en Franche-Comté [Stendhal, Le Rouge et le Noir, p.8].
- O astfel de idee năstrușnică i-ar aduce neprevăzătorului constructor veșnica faimă de cap

sucit și l-ar pierde pentru totdeauna în ochii oamenilor înțelepți și cumpătați, care împart dreptul la stimă în Franche-Comté [Stendhal, Roșu și Negru, p.6].

Dans les phrases à coordination l'hypothèse peut être présente seulement dans une proposition coordonnée.

- A Paris la position de Julien envers Mme de Rênal eût été bien vite simplifiée; mais à Paris, l'amour est fils des romans [Stendhal, Le Rouge et le Noir, p.40].
- La Paris situația lui Julien față de doamna de Rênal ar fi fost repede simplificată dar, la Paris dragostea se naște din romane [Stendhal, Roșu și Negru, p.4].

Selon M.Grevisse et N. Steinberg la donnée de l'hypothèse peut être exprimée:

par *n'était (étaient)* ou *n'eût été (n'eussent été)* suivis d'un sujet:

- N'était qu'il souffrait par moment de rhumatisme, il jouissait d'une santé robuste [E.Henriot] [M.Grevisse, p.1203].
- ...il faisait merveilleusement beau; n'eût été la fraîcheur de l'air, on se serait cru au mois d'août [Butor] [N.Steinberg, p.177].

N.Steinberg fait une remarque en mentionnant que le verbe *être* dans ce tour peut s'accorder en nombre avec son sujet inversé, mais la locution est en voie de se figer de sorte que *n'était* peut se rapporter à un nom pluriel.

- *N'était* ses yeux trop petits, elle serait jolie [N.Steinberg, p.177].

Selon M.Grevisse l'hypothèse peut être exprimée:

- a) par une proposition à l'impératif ou au conditionnel, toujours placée avant la principale:

- Fais un pas, je t'assomme [Hugo].
  - Vous m'offririez des fleurs, je les refuserais [Montherlant];
- b) par une proposition au subjonctif (presque toujours au présent) sans *que*, surtout avec *venir*:
- Vienne une invasion, le peuple est écrasé [Blazac] [m.Grevisse, p.1203].

2. Tours infinitifs ou autres correspondant à une subordonnée conditionnelle.

Le rapport de condition n'est pas marqué au moyen d'une subjonction dans de différents tours. Il peut être exprimé:

- Par un **infinitif** précédé de **à** ou **de**, d'une des locutions prépositives *à moins de*, *à condition de*:

- A les détailler (roum. *dacă să le detaliem, analizându-le*) les traits de madame Gance n'avaient rien d'extraordinaire [A.France];

- Par un **participe présent** ayant même sujet que le verbe principal:

- J'observe, comme vous, cent choses tous les jours, qui pourraient mieux aller, prenant un autre cours [Molière];

- Par le **gérondif** ayant même sujet que le verbe principal:

- J'attire en me vengeant sa haine et sa colère (en roum. *Răzbunându-mă, eu atrag ura...*);

- Par un simple **adjectif**, un **participe-adjectif** ou un simple **nom** marquant elliptiquement la condition:

- Oui, bien dirigé, il irait très bien [J. Lemaitre].

- Un geste un peu douteux et il recevrait une balle dans la tête.

- Plus adroit, plus soumis aux faits Chataubriand aurait pu diriger ses collègues et ses princes... [A.Maurois, Chataubriand, p.361] [M.Grevisse, p.1202].

III. La donnée d'hypothèse exprimée par futur simple et futur antérieur.

Ch.Baylon et P.Fabre affirment que « le futur simple portant en soi une certaine part d'hypothèse puisque se réfèrent à l'avenir est utilisé pour exprimer une hypothèse probable » [Ch.Baylon et P.Fabre, p.125]. La supposition se rapportant au présent, par conséquent le **futur simple** peut être substitué au présent de l'indicatif accompagné d'un adverbe de probabilité. En roumain il a comme équivalent potentiel **prezent**.

-Vous allez voir que ce sera quelque mendiant ou quelque passant perdu dans la neige [Maupassant].

E.K.Nikolskaia et T. I. Goldenberg mentionnent que l'emploi du futur simple avec cette valeur modale est assez restreint. Elle est propre surtout au futur du verbe *être*. D'autres grammairiens nomment également le verbe *avoir*. Ch.Baylon et P.Fabre citent un exemple avec le verbe *dîner*:

- Pierre n'est pas là, il dînera chez ses parents.

Donc le nombre de verbes employés au futur exprimant des actions hypothétiques au présent est plus grand. Employé dans le contexte le futur antérieur peut recevoir une valeur modale différente de celle de l'indicatif; il peut exprimer une supposition se rapportant au passé, donc il correspond à un fait passé présenté comme conjectural (supposé):

- Pierre n'est pas venu au cours, il sera tombé malade.

Le futur antérieur dans cet exemple (emploi) correspond dans les deux langues au passé composé à valeur temporelle de passé accompagné de l'adverbe *probablement*: il est probablement tombé malade – en roumain: Probabil s-a îmbolnavit.

En conclusion on peut affirmer que les moyens d'expression de l'hypothèse employés dans les œuvres littéraires sont assez nombreux et les structures comprenant une hypothèse sont très variées. L'hypothèse peut être exprimée explicitement aussi bien qu'implicitement, fait qui nous permet de ne pas accepter l'affirmation de beaucoup de grammairiens qui mentionnent que ce sont les jonctions qui expriment l'hypothèse.

Les étudiants font les copies du texte de la conférence, ils prennent connaissance du contenu et, pendant le cours, on discute le thème.

Les moyens d'expression de l'hypothèse en français et en roumain peuvent être schématisés de la manière suivante:

Schémas 1. **Expression explicite de l'hypothèse**

Certaines jonctions qui explicitent l'hypothèse		Modes	
en		en	
français	roumain	français	roumain
Si	Dacă, de, când	indicatif	
Même si Comme si	Chiar dacă ca și cum parcă	Indicatif indicatif	condițional indicatif
Si même	Chiar dacă	indicatif	Condițional
Si seulement	Numai dacă	indicatif	condițional
Si encore	Măcar dacă cel puțin dacă	indicatif	condițional
Quand	Dacă	conditionnel	condițional

À (la) condition que	Cu condiția să Cu condiția că	subjonctif	conjunctiv indicativ
En cas que Pour le cas où Dans le cas où	În caz că În cazul în care	conditionnel	indicativ condițional
Supposé que Si tant que	Presupunîn d că Dacă tot... Dacă cumva... Presupunîn d că...	subjonctif indicatif	indicativ
Que Que=si	Că Dacă	conditionnel	condițional Indicativ
Pour peu que	Doar să Numai să	subjonctif	conjunctiv
Pourvu que (mais que)	Cu condiția să Numai să	subjonctif	conjunctiv
Moyennant que	Cu condiția ca să Cu condiția că	subjonctif	conjunctiv indicativ
À moins que...(ne)	Afară numai dacă... Numai în caz că	subjonctif	conjunctiv indicativ

Schémas 2. **Expression implicite de l'hypothèse**

Constructions françaises	Équivalents roumains
Un groupe nominal	Un grup nominal
Un adjectif Un participe passé	Construcții adjectivale, participiale.
Un infinitif précédé de <u>a</u> ou <u>de</u> , d'une locution prépositive à moins de, à condition de	Construcții verbale sau subordonate condiționale
Proposition participe (le verbe au participe passé ou participe présent)	
Un gérondif ou un tour gérondif	Gerunziu Construcție gerunzială
Une proposition interrogative	O propoziție interogativă
Une proposition à l'impératif	O propoziție verbală la imperativ
Une proposition au subjonctif	O propoziție verbală la conjunctiv
Une proposition coordonnée ou juxtaposée au conditionnel	Propoziție coordonată sau juxtapusă cu condiționalul
N'étai(en)t, n'eût été, n'eussent été, =si ce n'était, etc. suivis d'un sujet	Propoziții juxtapuse

LES RAPPORTS EXISTANT ENTRE LE DETERMINE ET LE DETERMINANT DES SYNTAGMES À SUBORDINATION ET DES SYNTAGMES PREDICATIFS

Zinovia ZUBCU

Raporturile existente între determinatul și determinantul sintagmelor prin subordonare și ale sintagmelor predicative au fost analizate în lumina teoriei lui L. Tesnière referitoare la conexiunea elementelor constitutive ale diferitor structuri sintactice și a teoriei lui M. Grevisse privitor la unitățile predicative, fapt ce ne-a permis să stabilim noi raporturi între determinatul și determinantul sintagmelor prin subordonare, să facem o distincție netă între sintagmele prin subordonare și cele predicative, având ca determinat același tip de verbe, care necesită o propoziție infinitivă (accusativus cum infinitivo).

Le traitement fonctionnel des syntagmes (comme unités de la syntaxe) a comme objectif d'envisager la langue dans sa fonction communicative. Cette étude permet d'analyser la structure des syntagmes et les valeurs sémantiques qu'ils prennent dans le discours pour exprimer la pensée du locuteur. Syntagmes verbaux, nominaux, adjectivaux, présence et absence des prépositions, propositions et phrases, sens et fonction sont les notions centrales de cette recherche.

Les syntagmes verbaux sont les plus nombreux car le verbe est le nœud des nœuds comme mentionne L. Tesnière. C'est le verbe qui attire plus d'actants et définit la nature de leurs fonctions syntaxiques.

Les syntagmes à rapport de subordination se basent sur la valence des mots. L. Tesnière a avancé la notion de **la valence des verbes** puis cette notion a été employée par rapport aux autres parties du discours.

Les syntagmes, leurs structures, les fonctions syntaxiques des déterminants et le sens se basent sur la valence grammaticale, lexicale et sémantique.

La valence grammaticale se caractérise par les possibilités combinatoires des représentants des différentes parties du discours. Ainsi le verbe des syntagmes verbaux est susceptible d'exercer son attraction sur un adverbe, sur le nom ou sur un autre verbe qu'il peut régir avec ou sans préposition. Le nom des syntagmes nominaux peut entrer directement en connexion avec d'autres noms, des adjectifs, des verbes et avec des adverbes : *une couple de bœufs, un couple amoureux, un mémoire à soutenir, le journal d'hier.*

La valence sémantique se caractérise par les possibilités combinatoires selon le sens des mots. Ainsi le verbe manger des syntagmes prédicatifs peut se combiner seulement avec un nom animé en fonction de sujet et dans les syntagmes verbaux avec un nom qui exprime quelque chose de comestible : *L'enfant mange des bonbons*. Ce verbe change de sens dans le cas où le sujet et le complément se caractérisent par le sème « inanimé » : *La rouille mange le métal. Les yeux lui mange la figure (= il est très maigre).*

Le participe passé du verbe *manger* est susceptible d'exercer son attraction sur le même actant, mais avec de différentes prépositions. Le sens diffère : *un tapis mangé aux mites* (= mangé par endroits) ; *un tapis mangé de mites* (= mangé totalement).

La valence lexicale des éléments constituant les syntagmes nominaux, adjectivaux, verbaux se base sur les possibilités combinatoires d'un mot avec certains mots d'une série de synonymes.

Les synonymes *gravement* et *grièvement* sont attirés par de différents déterminés : *gravement malade* et *grièvement blessé*.

Joseph Hanse en analysant les possibilités combinatoires du verbe parler mentionne que « l'Office

de la langue française a déterminé l'usage de ces trois expressions :

parler français = 1) parler la langue française comme langue maternelle ; 2) dans beaucoup de cas, parler le bon français ;

parler le français = se dit d'un étranger capable de se servir du français comme moyen d'expression.

parler en français correspond au cas d'une personne qui, ayant à sa disposition plusieurs langues, a momentanément choisi le français comme moyen d'expression : L'ambassadeur a parlé en français » [J. Hanse, pp. 503-504].

P. Gherasim souligne que le sens lexical du verbe (ses « traits inhérents ») détermine(nt) sa valence et par conséquent une certaine **configuration actantielle**. De ce point de vue, le verbe se caractérise par **une structure distributionnelle et actantielle maximale** [P. Gherasim, p. 195].

Le rapport entre le déterminé et le déterminant des syntagmes verbaux, où le déterminant est un verbe, dépend de la distribution du déterminant. Dans le syntagme « *s'interdire de penser à quelque chose* » le déterminant « *de penser* » a le même sujet que le déterminé : *Il s'interdit de penser à son passé*, fait motivé par la forme pronominale du déterminé. Tandis que l'emploi du déterminé comme verbe transitif direct mène à un infinitif objectif qui entre en rapport prédicatif avec le complément d'objet indirect du déterminé : *On a interdit aux piétons de traverser la place centrale*.

Certains grammairiens n'analysent pas les verbes de ce type comme verbes régissant une proposition infinitive, mais on se limite seulement aux verbes de perception [N. Steinberg, I partie, p. 221].

D'autres grammairiens considèrent ces déterminants exprimés par l'infinitif comme complément d'objet direct du verbe régissant, fait qu'on ne peut pas accepter, parce que ce verbe à l'infinitif entre en rapport prédicatif avec le complément d'objet direct ou celui

indirect du déterminé. M. Grevisse mentionne qu'il y a tant de propositions combien de rapports prédicatifs. « Dans *Il me faut partir*, le pronom *me* objet indirect est en même temps sujet de l'infinitif *partir* » [M. Grevisse, p. 603].

La distinction de l'infinitif subjectif et de l'infinitif objectif est très importante, car de ce type d'infinitif dépend si l'on a affaire à une proposition ou à une phrase complexe. Comme le complément d'objet direct ou celui indirect du déterminé exerce deux fonctions syntaxiques : la fonction de complément pour le déterminé et la fonction de sujet (d'agent) pour le déterminant ; certains grammairiens l'ont nommé « objet-agent », terme, selon nous, bien motivé.

Nous proposons les syntagmes verbaux comprenant des verbes qui peuvent régir un infinitif subjectif et ceux qui régissent un infinitif objectif :

Le déterminant étant un infinitif subjectif	Le déterminant étant un infinitif objectif	
	L'objet-agent est COD	L'objet-agent est COI
s'attendre à rencontrer qn.	prier qn. de faire qch.	dire à qn. de faire qch.
avoir à lire qch.	charger qn. de faire qch.	proposer à qn. de faire qch.
avoir besoin de faire qch.	forcer qn. de faire qch.	interdire à qn. de faire qch.
avoir envie de faire qch.	obliger qn. de faire qch.	inspirer à qn. de faire qch.
avoir raison de faire qch.	punir qn. d'avoir fait qch.	permettre à qn. de faire qch.
craindre de faire qch.	conseiller qn. de faire qch.	recommander à qn. de faire qch.
décider de faire qch.	prévenir qn. de faire qch.	reprocher à qn. de faire qch.
essayer de faire qch.	forcer qn. de faire qch.	souhaiter à qn. de faire qch.
se haïr de faire qch.	haïr qn. de faire qch.	suggérer à qn. de faire qch.

En analysant l'infinitif pur N. Steinberg mentionne : « Certains verbes sont si étroitement liés avec l'infinitif qu'ils forment à eux deux un seul prédicat. Ce sont : le verbe auxiliaire *faire*, les verbes dits modaux *devoir, falloir, pouvoir, vouloir* ; les verbes *laisser, faillir, oser*, etc. *Vous m'avez fait attendre. Laissez-moi passer. Je n'osais lui avouer mes soupçons* » [N. Steinberg, I partie, p. 215].

Nous considérons que seulement l'infinitif du troisième exemple forme un seul prédicat avec le verbe régissant, car c'est un infinitif subjectif (*nominativus cum infinitivo*). C'est-à-dire l'agent de l'action marquée par l'infinitif est le sujet du verbe régissant, tandis que dans le premier et le deuxième exemple, les infinitifs « *attendre* » et « *passer* » entrent en rapport prédicatif avec les compléments d'objet direct des verbes régissants (*accusativus cum infinitivo*). Les pronoms personnels « *me* » (I-er exemple) et « *moi* » (II-ème exemple) entrent dans deux syntagmes : *me faire / laisser-moi*, syntagmes verbaux à rapport objectif où « *me* » et « *moi* » exercent la fonction de complément d'objet direct et *m'attendre / moi passer*, syntagmes prédicatifs où les pronoms personnels « *me* » et « *moi* » sont l'agent de l'action marquée par l'infinitif d'où le terme d'**objet-agent**. La même fonction est typique pour le pronom relatif « *que* » dans le cas où la subordonnée relative a la structure d'une proposition infinitive, construite, – comme affirme N. Steinberg, « soit avec un verbe de perception : *voir, écouter, entendre, apercevoir, regarder, sentir*, soit avec *savoir, croire, dire, prétendre, reconnaître* » [N. Steinberg, II partie, p. 126]. Plus loin N. Steinberg écrit que « le pronom *que*, mot conjonctif, y fait fonction d'objet-agent de l'infinitif » (souligné par nous) [*Ibidem*], fait qu'on ne peut pas accepter car dans des exemples de ce type, le pronom « *que* » est **l'agent de l'infinitif** et **complément d'objet direct du verbe transitif** de la subordonnée.

Depuis cinq ou six ans Marcel travaillait à ce fameux tableau *qu'il affirmait devoir représenter le passage de la Mer Rouge* [H. Murger]. Si l'on analyse les rapports existant entre le pronom « *que* » et les verbes de la protase, alors ils sont les suivants : *affirmer que* [« *que* » = le tableau] → rapport objectif, donc le pronom « *que* » est le complément d'objet direct du déterminé *affirmer* ; « *que* » [que = ce tableau] *devoir représenter* → rapport prédicatif, c'est-à-dire le mot conjonctif « *que* » est l'agent de l'action exprimée par l'infinitif.

N. Nikolskaïa, T. Goldenberg citent parmi les déterminants des groupes verbaux des verbes à l'infinitif ou au participe présent : *(le) voir danser, (le) voir dansant* [N. Nikolskaïa, T. Goldenberg, p. 279].

Nous croyons que le verbe « *danser* » dans ces syntagmes n'est pas le déterminant du verbe « *voir* », mais il entre en rapport prédicatif avec le pronom « *le* » qui est l'agent pour les formes du verbe *danser* et *dansant* ; mais pour le verbe « *voir* » ce pronom exerce la fonction de complément d'objet direct d'où le rapport objectif entre « *le* » et « *voir* ».

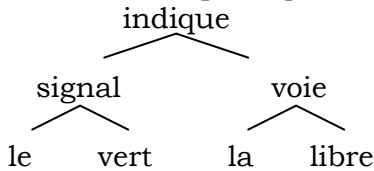
Dans les syntagmes nominaux du type : *les romans de Victor Hugo, les nouvelles de Guy de Maupassant*, selon les connexions structurales les déterminés sont les noms *romans* et *nouvelles*, mais au plan syntactico-sémantique les éléments principaux de ces syntagmes sont : *V. Hugo* et *Guy de Maupassant*.

L. Tesnière, en analysant les connexions existant entre les mots, mentionne que les connexions structurales se réalisent du haut en bas, mais l'incidence sémantique s'exerce dans le sens du subordonné au régissant, c'est-à-dire du bas en haut.

Selon ces connexions les syntagmes nominaux ci-dessus peuvent être représentés de la façon suivante :

connexion structurale	Les romans	de	Les nouvelles	de	incidence sémantique
↓	↓		↓		
	V. Hugo		Guy de Maupassant		

L. Tesnière fait observer : « Plus un mot est bas situé sur l'échelle structurale, plus il a des chances d'être essentiel pour le sens de la phrase. Ainsi dans la phrase *Le signal vert indique la voie libre*, les mots *vert* et *libre* (souligné par nous) qui sont subordonnés des subordonnés donnent le sens principal de la phrase :

Si on supprimait *vert* et *libre* la phrase n'aurait plus de sens : *le signal indique la voie*. Mais si on les remplaçait par d'autres, la phrase prendrait un tout autre sens : *Le signal rouge indique la voie fermée* [L. Tesnière, p. 59].

Les opinions des grammairiens diffèrent aussi concernant l'analyse des syntagmes nominaux au rapport appositif. M. Grevisse écrit : « Dans *la ville de Paris, le mois de mai, le capitaine Dreyfus, le philosophe Platon* etc., on a, selon beaucoup de grammairiens, une **apposition** ; pour les uns l'apposition est le second nom, pour d'autres, c'est le premier. Cette dernière opinion semble plausible, – mentionne plus loin M. Grevisse – si du moins on estime que *Paris, mai, Dreyfus, Platon*, bases logiques, sont là les éléments essentiels, *ville, mois, capitaine, philosophe* n'étant alors

que des termes complétifs, épithétiques, désignant l'espèce » [M. Grevisse, p. 170].

La connexion entre le déterminé et le déterminant des syntagmes nominaux ou pronominaux à rapport appositif s'exerce sur l'horizontale, parce que « L'apposition désigne toujours le même être, le même objet, le même fait ou la même idée que le nom qu'elle complète » [*Ibidem*] : la ville ↔ de Paris, le mois ↔ de mai, le capitaine ↔ Dreyfus, le philosophe ↔ Platon.

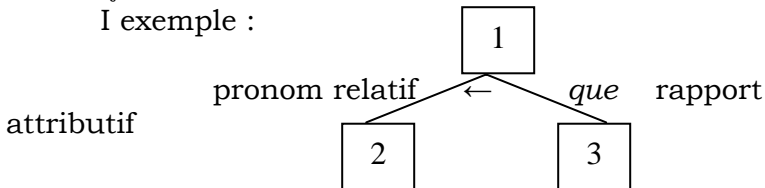
Les mêmes rapports existent entre le déterminé et le déterminant au niveau de la phrase à protase complément de nom, de pronom et protase apposition.

[...] *Cécile est délivrée de ce fardeau, de cette idée qu'elle avait, qu'elle se forçait d'avoir...* [Duhamel]

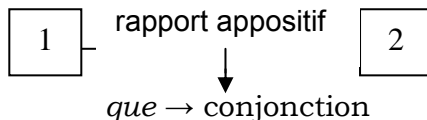
L'idée qu'il allait partir [...] me faisait oublier les punitions... [Daudet]

Les protases de ces phrases se rapportent au déterminé « idée » et sont liées à ce nom par « que ». En dépendance des rapports existant entre le déterminé et le déterminant ces subordonnées exercent de différentes fonctions syntaxiques. Comme entre le déterminé et le déterminant du premier exemple il y a un rapport attributif, la protase est complément de nom, mais la subordonnée de la deuxième phrase est apposition car elle exprime la même notion que le déterminé, d'où le rapport appositif. Les connexions structurales de ces phrases sont aussi différentes. Schématiquement on peut les représenter de la façon suivante :

I exemple :

II exemple :

En conclusion on peut mentionner que les rapports existant entre le déterminé et le déterminant des syntagmes à subordination et des syntagmes prédicatifs sont très variés et dépendent de la nature morphologique du déterminé et de la distribution du déterminant.

Références bibliographiques :

1. Dubois, Jean ; Lagane, René, La nouvelle grammaire française. Paris : Larousse, 1973.
2. Gherasim, Paula. Grammaire conceptuelle du français. Morphosyntaxe, Syntaxe. Iași : Casa Ed. „Demiurg”, 1998.
3. Grevisse, Maurice, Le bon usage. 10-ieme ed. Ed. J. Duculot, S. A. Gembloux (Belgique). 1975.
4. Hanse, Joseph, Dictionnaire des difficultés grammaticales et lexicologiques. Paris, Bruxelles, 1949.
5. Nikolskaïa, Elisaveta ; Goldenberg, Tamara, Grammaire française. M. : Ecole Supérieure, 1967.
6. Tesnière, Lucien, Eléments de syntaxe structurale. Paris, 1959.
7. Steinberg, Nadejda, Grammaire française. I-iere partie. M.- Leningrad, 1966.

LE SEMANTISME DES MODALISATEURS QUI SUGGERENT DE DIFFERENTES VALEURS AUX FORMES DU PASSE DE L'INDICATIF

(domaine franco - roumain)

Zinovia ZUBCU

Certains grammairiens français classifient les formes temporelles du passé de l'Indicatif du point de vue morphologique en trois catégories :

- **les formes simples**: l'imparfait et le passé simple ;
- **les formes composées**: le plus-que-parfait, le passé composé et le passé antérieur ;
- **les formes surcomposées**: le passé surcomposé et le plus-que-parfait surcomposé [2, p.516].

Mais à cette classification il faut ajouter et les **formes immédiates du passé** : le passé immédiat et le plus-que-parfait immédiat. Donc en français le passé de l'Indicatif a neuf formes temporelles, tandis qu'en roumain il y en a seulement quatre, d'où les difficultés de traduction. Les formes temporelles françaises le *passé immédiat*, le *plus-que-parfait immédiat*, le *passé antérieur* et les *formes surcomposées* sont transcodées en roumain par *perfectul compus* (le passé immédiat) et par *mai mult ca perfectul* (le plus-que-parfait immédiat, les formes surcomposées et le passé antérieur) accompagnées de différents modalisateurs de temps qui suggèrent le sème d'action immédiate : *adineauri*, *de curând*, *nu de mult*, *cu puțin timp înainte*, *tocmai* etc.

Dans les grammaires françaises, ainsi que dans celle roumaines on signale que les formes temporelles composées du passé de l'Indicatif expriment des événements déjà accomplis au moment indiqué par une forme temporelle simple ou composée. Ainsi le plus-que-parfait exprime un procès déjà achevé au moment de la parole indiqué par un passé composé ou un imparfait ;

le passé composé indique un procès déjà accompli au moment indiqué par un présent et les formes surcomposées marquent un procès déjà accompli au moment donné par les formes du passé composé et du plus-que-parfait.

Ces affirmations sont acceptables si l'on a en vue la première valeur de ces formes temporelles qui les distingues. L'analyse des exemples d'œuvres littéraires prouve que pas toujours les formes composées et surcomposées désignent des actions achevées et l'imparfait n'a pas toujours sa valeur d'action inachevée et de durée. En dépendance du contexte et des modalisateurs qui environnent les formes temporelles du passé de l'Indicatif, leurs valeurs se conjuguent et deviennent assez nombreuses.

- *Nous nous sommes enrichis d'abord, nous avons planté pendant des années* [SETH, p.43].
- *La început ne îmbogățim, deoarece ani la rând am tot plantat copaci* [SEPO, p.89].

Le modalisateur pendant des années, formé de la préposition pendant et le nom des années qui par leur sémantisme suggère au passé composé la valeur caractéristique pour l'Imparfait, celle itérative. Dans la variante roumaine le syntagme ani la rând et l'adverbe tot, synonyme de *mereu, tot timpul, toată vremea* accentue plus le caractère itératif du passé composé.

Du syntagme dès sa première enfance découle l'aspect duratif et la valeur itérative du passé composé, fait prouvé par l'emploi de l'imparfait et de l'adverbe adeseori, dans la variante roumaine.

- *Dès sa première enfance il a eu des moments d'exaltation* [SRN, p.22].
- *Încă de copil încerca adeseori clipe de exaltare* [SRN, p.26].

L'aspect duratif de l'action exprimé par le passé composé est lié au sémantisme du nom employé comme déterminé dans le syntagme qui suggère la valeur de durée limitée. Ce sont les noms du type : minute, second, moment etc.

- *Jamais je ne me suis senti en avion accroché d'aussi près à mon moteur que je me suis senti pendant ces quelques minutes-là, suspendu à mon cœur [SETH, p.51].*
- *Niciodată în avion nu m-am simțit atât de atașat de motorul meu, cum m-am simțit în cele câteva minute, legat de inima mea [SEPO, p.98].*

La valeur itérative du passé composé peut être accompagnée du sème intensif. *Mes frères m'ont toujours battu* [SRN]. Si la valeur itérative est suggérée par le modalisateur toujours, alors le sème intensif découle du macrocontexte, fait qui a permis au traducteur Gellu Naum d'employer une variante adéquate et très réussie en roumain. *Frații mei **mă snopeau în bătaii*** [SRN].

Le passé composé employé dans le contexte avec à peine est en rapport avec notation impliquant la rapidité, d'où découle la valeur d'action immédiate.

- *A peine avons-nous décollé, nous lâchons ces chemins qui s'inclinent vers les abreuvoirs... [SETH, p.57].*
- *Cum numai decolăm părăsim drumurile, care se înclină spre adăpători [SEPO, p. 103].*

Dans la variante roumaine le traducteur a employé le présent accompagné de cum numai qui suggère la même valeur immédiate de l'action.

Le passé composé étant accompagné de l'adverbe bientôt a la valeur du futur immédiat.

J'ai bientôt terminé [Mérimée].

A. Jeanrenaud signale que **l'imparfait exprime, dans le passé, la continuité, la durée, l'habitude, la répétition** [5, p168], mais le grammairien n'analyse pas les modalisateurs qui suggèrent ces valeurs, ni la conjugaison des valeurs de l'imparfait avec les valeurs caractéristiques pour d'autres formes temporelles de l'indicatif ou de conditionnel, fait prouvé par les exemples d'œuvres littéraires.

- *Le vieux capitaine de Rênal servait avant la Révolution dans le régiment d'infanterie de M. le duc d'Orléans* [SRN, p.14].

Comme la valeur d'**accompli** suggérée par *avant la Révolution* se superpose sur celle de la durée jointe par *servir dans le régiment*, le traducteur a employé dans la variante roumaine *mai mult ca perfectul*.

- *Bătrânul căpitan de Renal iși făcuse serviciul militar înainte de Revoluție în regimentul de infanterie a domnului de Orleans...* [SRN, p.16].

M. Gevisse fait observer qu'avec la condition irréaliste, on a parfois dans la principale, l'imparfait de l'indicatif, se substituant au conditionnel passé pour indiquer la certitude d'un fait qui devait être la conséquence infaillible d'un autre fait : *Si vous n'étiez pas venu, je vous faisais appeler* [A. France] [4, p.1194].

L'imparfait d'un système hypothétique (après si) a la valeur d'un fait exclu de l'actualité présente (quand l'hypothèse se rapporte au présent).

- *Si vous connaissiez la situation dans laquelle se trouve ma famille, dit-il en continuant, vous aimeriez à jouer le rôle d'une de ces fées bienfaites...* [BPG, p.82].
- *Dacă ai cunoaște situația familiei mele, a spus Eugen în continuare, na-ți avea nimic contra să jucați rolul acestor zâne din povești...* [BTG, p. 74].

L'imparfait de l'indicatif de la protase hypothétique rapporté au futur ayant des nuances affectives est transcodé en roumain par conditional-optativul, ou l'imparfait de l'indicatif peut avoir comme équivalent Viitorul I, mais à valeur modale.

- *Si vous obteniez quelque adoucissement à sa rigueur, je prierais Dieu pour vous* [BPG, p.48].

- *De veti putea să înmuiți asprimea lui, m-aș ruga lui Dumnezeu, pentru Dumneavoastră.* [BTG, p.48].

Beaucoup de grammaires françaises traditionnelles ne distinguent pas la valeur de l'imparfait de celle du présent de l'indicatif quand l'hypothèse est relative à l'avenir. Mais E. Référovskaia et A. Vassiliéva citent les affirmations de R. L. Wagner et A. Dauzat selon lesquelles la différence entre : *Si je peux, j'irai vous voir et si je pouvais, j'irais vous voir* est ressentie par les Français dans la langue moderne, uniquement comme une différence d'ordre „**affectif**”. Dans le second cas, la nuance de doute est plus prononcée que dans le premier [10, p.256]. L'hypothèse plus douteuse exprimée par l'imparfait se rapportant à l'avenir est signalée et par G. Mauger [6, p.245].

L'analyse des exemples d'œuvres littéraires prouve que **imperfectul indicativului** en roumain à la valeur modale étant employé dans la protase conditionnelle au lieu de **condiționalul trecut**.

- *Si j'avais su que vous fussiez occupée... ajouta la duchesse en se tournant vers Eugen* [B P G, p.84].

- *Dacă știam că ești ocupată... adăugă ducesa, întorcându-se spre Eugen.* [B T G, p.76].

L'emploi de l'imparfait en roumain est mentionné par G. Bulgăr: *Nu mi-aș fi permis să te deranjez, dacă găseam (aș fi găsit) altceva*[1, p.76].

Le plus-que-parfait comme l'imparfait peut avoir la valeur itérative suggérée par le sémantisme de différents modalisateurs du type : souvent, toujours, chaque fois, des moments etc.

- *Il nous a bien fallu comprendre que nos camarades ne rentreraient plus, qu'ils reposaient dans cet Atlantique Sud dont ils avaient si souvent labouré le ciel [SETH, p.42].*

- *Începeam să înțeleg că tovarășii noștri nu se vor mai întoarce, că ei se odihnesc în adâncurile oceanului Atlantic de Sud pe deasupra căruia brăzdaseră de atâtea ori cerul [SEPO, p.88].*

La valeur itérative du plus-que-parfait permet au traducteur d'employer dans la variante roumaine l'imperfectul.

- *Dès sa première enfance il avait eu des moments d'exaltation [SRN, p.22].*

- *Încă de copil încerca adeseori clipe de exaltare [SRN, p.26].*

La durée de l'action exprimée par le plus-que-parfait dépend aussi du sémantisme des modalisateurs :

a) durée limitée :

- *Tu avais disparu depuis 50 heures, en hiver, au cours d'une traversée des Andes [SETH, p.46].*

- *Dispăruseți de 50 de ore, iarna, în timp ce traversai Anzii [SEPO, p.92].*

b) durée très grande:

- *Je songeai que cette surface blanche était restée offerte aux astres seuls depuis des centaines de milliers d'années [SETH, p.63].*

- *Mă gândeam că această suprafață albă fusesse oferită doar astrilor pe parcursul a milioane de ani [SEPO, p.109].*

La valeur modale du plus-que-parfait est caractéristique par son emploi dans la protase introduite par le connecteur **si**. Selon certains grammairiens [4,6] et auteurs de dictionnaires français, [7,8], la conjonction **si** marque de différents faits. Donc, selon cette affirmation la valeur modale du plus-que-parfait est suggérée par **si** ce qu'on ne peut pas accepter. Nous considérons que le sème hypothétique

du plus-que-parfait dans de telles phrases est suggéré par l'emploi du conditionnel passé dans l'apodose. R. L. Wagner et J. Pinchon affirment que si symbolise l'hypothèse et l'explicite à côté d'autres conjonctions et locutions conjonctives [11, p.596]. Acceptable est l'affirmation de K. A. Ganchina qui, en caractérisant si comme conjonction, mentionne que **les constructions** (souligné par nous) comprenant si révèlent de différents faits [3, p.783].

Le fait que plus-que-parfait de la protase française est transcodé en roumain par Conditionalul trecut prouve sa valeur modale suggérée par le conditionnel passé de l'apodose.

- *Si j'avais été ici, lui disait alors Vautrin, ce malheur ne vous serait pas arrivé* [BPG, p.36].

- *Dacă aș fi fost pe atunci aici, - spunea Vautrin, - n-ar fi dat peste dumneata o năpastă ca aceasta* [BTG, p.30].

La conjonction si peut être supprimée, mais les faits restent hypothétiques.

- *S'ils avaient fait encore le moindre mouvement, Alain les aurait entendus...* [Simenon, Le destin des Malou, p.66].

- *Ils auraient fait encore le moindre mouvement, Alain les aurait entendus...*

L'exemple ci-dessus donne lieu à la contestation de l'affirmation du Petit Larousse que « **Si marque un fait sur la réalisation duquel on ne peut pas se prononcer, mais qui peut se réaliser** » [8, p.945].

En analysant la parataxe, E. Nicoloskaia et T. Goldenberg nomment parmi les rapports sémantiques existant entre les propositions juxtaposées et celui d'hypothèse en donnant l'exemple suivant qui peut être transformé dans une phrase à protase introduite par si suivi de plus-que-parfait à valeur modale :

- *On lui aurait dit de Fred qu'il volait, elle l'aurait cru sans étonnement* [Aragon, 7, p.324].

Transformation:

- *Si on lui avait dit de Fred qu'il volait, elle l'aurait cru sans étonnement.*

En conclusion on peut mentionner que les valeurs de l'imparfait, du passé composé et du plus-que-parfait en français ainsi qu'en roumain découlent du sémantisme des modalisateurs qui les accompagnent, fait qui met à ce que ces valeurs soient les mêmes dans certains contextes pour les trois formes, telles que: itérative, de durée, modale etc.

Références bibliographiques :

1. Bulgăr, G. Limba română. Fonetica, lexic, morfologie, sintaxă, stilistică. București, 1995.
2. Fontier, A. Grammaire du français. Berlin, 1997.
3. Ganchina, K. Dictionnaire français-russe. Neuvième édition stéréotypée. Moscou, Langue russe, 1982.
4. Grevisse, M. Le bon usage. 10 édition, Belgique, 1975.
5. Jeanrenaud, A. Langue française contemporaine. Morphologie et Syntaxe. Iași: Polirom, 1996.
6. Mauger, G. Grammaire pratique du français d'aujourd'hui. Langue parlée. Langue écrite. Sanct-Peterbourg: Lani, 1996.
7. Nicolskaia, E. K. et Goldenberg T. Y. Grammaire française. M.: Ecole supérieure, 1967.
8. Petit Larousse illustré. Paris, 1977.
9. Petit Robert (le nouveau). Paris. 1993.
10. Referovskaia, E. A. et Vassiliéva A. K. Essai de grammaire française: cours théorique, I partie. Léninegrad: Prosvechtchenie, 1973.
11. Wagner, R. L. et Pinchon J. Grammaire du français classique et moderne. Paris: Hachette, 1962.

Oeuvres littéraires et abreviations:

1. B P G – Balzac, H. de Le père Goriot .Moscou, 1959
2. B T H – Balzac, H. de Taica Goriot . Ch., 1990 (trad. de Victor Vasilache).
3. S E T H – Saint-Exupéry, A. Terre des Hommes. Leningrad, 1962.
4. S E P O – Saint-Exupéry, A. Pământ al oamenilor. Ch., 1981.
5. S R N – Sthendal. Le Rouge et le Noir. Paris, 1969.
6. S R N – Sthendal. Roșu și Negru. Ch., 1984 (trad. de A. Cupcea-Josu).

MOYENS D'EXPRESSION DE L'INTENSITE DANS LES CONSTRUCTIONS ADJECTIVALES EN FRANÇAIS ET EN ROUMAIN

Zinovia ZUBCU

Mijloacele de exprimare a intensității în construcțiile adjectivale sunt analizate în plan semantico-structural deoarece conform teoriei lui L. Tesnière nu există conexiuni structurale fără conexiuni semantice, fapt ce ne permite să prezentăm un alt sistem de exprimare a intensității, care diferă de cel tradițional.

Les grammaires traditionnelles françaises et celles roumaines distinguent ordinairement trois degrés dans la qualité: le positif, le comparatif, le superlatif. Cette doctrine vient assurément de ce que le latin possédait trois formes spéciales pour exprimer ces trois degrés de la qualité. Mais une pareille classification purement traditionnelle ne peut pas être acceptée. Selon certains grammairiens français et russes [3, 7, 14, 15] le positif ne doit pas être considéré comme degré de comparaison parce que „l'adjectif qualificatif exprime généralement la qualité d'un être ou d'un objet sans indiquer nécessairement le degré de cette qualité : Cette ville est grande. Mais si l'adjectif qualificatif indique le degré de la qualité, il prend des formes spéciales que l'on appelle degrés de comparaison (le comparatif et le superlatif)” [9, p. 77]. Du même avis sont L. Tesnière, V. Vinogradov, O. Espersène [11, 14, 15] et d'autres grammairiens. P. Gherasim emploie le syntagme „degré zéro” pour le positif traditionnel [4, p. 156]. Une autre affirmation de certains grammairiens français et roumains [1, 4, 6] qu'on ne peut pas accepter est celle qui veut qu'on distingue parmi ces degrés de comparaison le superlatif absolu. J. Damourette et E. Pichon signalent que „le superlatif absolu ne doit pas entrer en français dans l'étude des degrés de commensuration. En effet il

exprime seulement une intensité de la qualité ou de la modalité sans commensuration avec rien” [3, p. 397]. On trouve la même affirmation chez A. Henry qui écrit que dans le syntagme „très sage” la qualité dénotée par l’adjectif n’est pas appréciée par comparaison avec d’autres éléments de référence [7, p. 12]. Dans la Grammaire Larousse du français contemporain on souligne : „Le superlatif absolu fait partie, on le voit, des degrés d’intensité, le superlatif relatif et le comparatif font partie des degrés de comparaison” [5, p. 197].

G. et R. le Bidois, R. Valin [8, 12] sont d’un autre avis et considèrent que les constructions du superlatif absolu comprennent aussi le sème référentiel. Cette comparaison est nommée par B. Pottier „une référence implicite” mais celle des constructions relatives „une référence explicite” [10, pp. 153-154]. Nous considérons que les constructions comprenant le superlatif absolu se caractérisent aussi par une référence, mais il ne s’agit pas de „la comparaison qui évalue le degré d’une qualité par rapport à l’étalon pris comme référence” [13, p. 141] comme dans les syntagmes du superlatif relatif. C’est une référence portant sur la qualité „appréciée en elle-même et saisie par la langue à différents degrés d’intensité répartis sur une échelle: faible, moyenne (normale) ou élevée (forte, extrême): Le lait est un peu, assez, très, trop chaud” [13, p. 155].

Nous acceptons l’opinion des grammairiens qui proposent de distinguer le superlatif absolu du superlatif relatif, mais le seul critère sémantique sur lequel se basent ces grammairiens est insuffisant pour prouver leurs convergences et divergences. Nous proposons de faire une analyse sémantico-structurale des constructions adjectivales comprenant le sème commun „intensité”, fait qui nous permettra de présenter un autre système d’expression des degrés de comparaison et des degrés d’intensité. Nous allons analyser le sémantisme des modalisateurs qui confèrent

ces sèmes aux syntagmes adjectivaux étudiés, la nature morphologique de l'étalon pris comme référence dans les constructions adjectivales relatives et son sémantisme qui rend parfois le sens d'un syntagme au comparatif de supériorité équivalent du syntagme au superlatif relatif ou au superlatif absolu. Cf.: Le sens du relatif:

Mais elle seule est plus importante que **vous toutes**, puisque c'est elle que j'ai arrosée [ASEO, p. 387].

Le sémantisme de l'étalon „vous toutes” suggère au syntagme du comparatif de supériorité le sème caractéristique du superlatif relatif, fait prouvé par la transformation suivante: Mais elle est la plus importante de vous toutes, puisque c'est elle que j'ai arrosée.

Le sens du superlatif absolu:

Jacques, maintenant lui était devenu incompréhensible et cela était plus douloureux **que tout** [RMGT, p. 632].

Transformation : Jacques, maintenant lui était devenu incompréhensible et cela était très douloureux.

Le sens exprimé par les syntagmes relatifs change quand l'élément de référence ou son complément est un des mots du type: jamais, nulle part, monde (m), planète (f) etc. Ex.:

Je vous trouve plus excitante que **jamais** [MAC, p. 108].

Transformation : Je vous trouve très excitante.

L'analyse des exemples d'œuvres littéraires prouve que l'élément de référence dans les syntagmes adjectivaux relatifs peut être exprimé explicitement ainsi qu'implicitement.

1. Le plus beau **de ces tableaux**, il le voyait maintenant [RRAE, p. 537].
2. Enfin, je vais épouser une des filles Galuchon. La plus laide, mais c'est toujours ça [MAC, p. 43].

L'expression explicite de l'étalon pris comme référence dans le deuxième exemple est superflue parce que son sens est compris à partir du texte.

Beaucoup de grammairiens considèrent comme construction adjectivale à l'élément de référence explicite les exemples du type:

1. Ça c'est pour moi le plus beau et le plus triste paysage du monde [ASEO, p. 401].
2. En ces jours, les plus courts de l'année, la pluie épaisse unifie le temps, confond les jours [FM, p. 87].

Dans ces exemples l'étalon pris comme référence est exprimé implicitement, car „Au superlatif dit „relatif”, il y a également mise en rapport comparatif avec d'autres éléments présentant la même propriété” [4, p. 173]. Dans les exemples ci-dessus ces étalons manquent. Nous considérons les éléments „du monde” du premier exemple et „de l'année” du deuxième comme des compléments des étalons de référence, qui sont exprimés implicitement. Si l'élément de référence était explicite, alors ces exemples auraient les structures suivantes:

1. Ça c'est pour moi le plus beau et le plus triste paysage **de tous les paysages** *du monde*.
2. En ces jours, les plus courts des jours de l'année, la pluie épaisse unifie le temps, confond les jours.

Les constructions du superlatif relatif comprenant l'élément de référence exprimé explicitement ou implicitement sont caractéristiques aussi du roumain. La différence entre les constructions françaises et celles roumaines consiste en ce que l'élément de référence exprimé explicitement et le complément de l'étalon pris comme référence implicite sont introduits par la préposition de qui peut se contracter avec l'article défini le, la, l', les en formant l'article contracté du, de la, de l', des comme dans les exemples ci-dessus. Le

roumain emploie les prépositions dintre, între, printre pour introduire l'élément de référence explicite, mais le complément de l'étalon pris comme référence implicite est introduit par les préposition din, de pe, de la ou l'article possessif al, a, ai, ale dont le français ne dispose pas.

1. Cel mai vesel **dintre** toți părea totuși Pantelemon... [LRR, p. 105].
2. Mă îndrăgostisem de fiica unui din cei mai bogați oameni **din** oraș... [IGBS, p. 395].
3. M-aș fi simțit cel mai fericit om **de pe** lume [MDIV, p. 53].
4. Păi ăla-i pământul cel mai bun **al** moșiei [IGBS, p. 83].

Comme on le voit dans ces exemples la construction roumaine du superlatif relatif diffère de celle française premièrement par l'emploi de l'article démonstratif (adjectival) cel, cea, cei, cele au lieu de l'article défini le, la, les. Deuxièmement, l'élément de référence explicite est introduit par certaines prépositions, mais le complément de l'étalon de référence implicite est précédé d'autres prépositions ou de l'article possessif (genetival), mais en français on emploie seulement la préposition de, ce qui conduit probablement certains grammairiens à identifier l'élément de référence explicite avec le complément de l'étalon pris comme référence implicite.

Les trois degrés d'intensité absolue suivent une échelle de gradation du plus faible au plus fort, réalisés par différents moyens. L'intensité faible peut être marquée par les adverbes à peine, (un) peu et une série d'adverbe en -ment: faiblement, légèrement, médiocrement ... [4, p. 157].

1. D'ordinaire, elle était **peu** bruyante [EZUPA, p. 39].
2. Elle avait de beaux yeux, bleu clair, et un teint **un peu** rouge [AC, p. 29].

Comme on le voit dans les exemples ci-dessus le modèle du faible degré d'intensité de la qualité comprend l'adverbe peu sans article (premier exemple) et avec article indéfini un (deuxième exemple).

En roumain on emploie seulement l'adverbe puțin. Par conséquent aux modèles français **Adv + Adj** et **Art indéf + Adv + Adj** correspond le modèle roumain **Adv + Adj**.

El însuși era bun, cu mustăți fine, cu niște ochi puțin bulbucați... [LRR, p. 43].

Les syntagmes comprenant les adverbes du type assez, suffisamment expriment le degré moyen d'intensité.

Elle y eût trouvé des esprits assez larges pour l'aider sans blâmer [RRAE, p. 172].

Le modèle roumain du degré moyen d'intensité diffère du français par le fait que l'adverbe destul est suivi de la préposition de, par conséquent le modèle français **Adv + Adj** a comme équivalent en roumain le modèle **Adv + Prép + Adj**.

Desigur e destul de grav ceea ce s-a întâmplat ... [MDIV, p. 217].

Les exemples d'œuvres littéraires analysés par nous ont démontré que les constructions adjectivales exprimant l'intensité faible ainsi que celles de l'intensité moyenne sont rarement employées.

Les plus répandues sont les syntagmes du haut degré d'intensité, c'est-à-dire le superlatif absolu. Ce modèle comprend les adverbes du type très, trop, fort, bien (en roumain tare, prea, foarte), ainsi que les adverbes en -ment: absolument, énormément, infiniment (en roumain absolut, enorm, infin) qui expriment le plus haut degré d'intensité. Par conséquent les sèmes typiques du superlatif absolu sont les sèmes „irrélatif” et „maximal”.

1. M.Thibault, qui ne s'alimentait plus, était très faible et ne cessait pas de souffrir [RMGT, p. 507].

2. Unii s-au dovedit chiar foarte buni camarazi [CPV, p. 33].

Les modèles comprenant les adverbes très, fort, bien ont la même structure que les modèles roumains qui contiennent les adverbes tare, foarte, prea. Mais les constructions comprenant les adverbes en -ment ont des traits distinctifs dans les deux langues.

Je n'ai aucun espoir de me faire comprendre et cela m'est absolument indifférent [ASEO, p. 231].

Comme on le voit dans l'exemple ci-dessus le modèle du superlatif absolu est **Adv + Adj** qui a comme équivalent en roumain **Adv + Adj**, ainsi que **Adv + Prép + Adj**.

1. Nenişor era grav bolnav [MDIV, p. 284].

2. După o lună s-a celebrat şi căsătoria într-un cadru extrem de fastuos [MDIV, p. 274].

L'emploi de la préposition de avant l'adjectif est caractéristique des constructions adjectivales comprenant le sème „maximal”. Ce sont les modalisateurs extrem de, enorm de, infini de etc.

En conclusion nous voulons signaler que H. Bénac explique le sens du mot „**intensité** comme degré d'une qualité, d'une puissance” [2, p. 401], fait qui permet de considérer que le sème „intensité” est caractéristique également pour les degrés de comparaison car on distingue: 1. le comparatif de supériorité; 2. le comparatif d'égalité; 3. le comparatif d'infériorité; 4. le superlatif relatif exprimant la supériorité ou l'infériorité. Et les degrés d'intensité se caractérisent aussi par une échelle de gradation du plus faible au plus fort réalisée par différents moyens. La différence existant entre ces constructions adjectivales porte sur l'élément de référence. Nous proposons de diviser toutes les constructions adjectivales comprenant le sème „intensité” en deux champs sémantiques: le champ d'intensité relative comprenant les constructions adjectivales à étalon pris comme référence et le champ

d'intensité absolue se caractérisant par le manque d'élément de référence.

Bibliographie

1. Bărbuță I., Cicală A., Constantinovici E., Cotelnic T., Dirul A. *Gramatica uzuală a limbii române*.- Chișinău: Litera Educațional, 2000.
2. Bénac H. *Dictionnaire des synonymes*. - Paris: Hachette, 1956.
3. Damourette J, Pichon E. *Essai de grammaire de la langue française. Des mots à la pensée*. V. II.- Paris.- 1911-1930.
4. Gherasim P. *Grammaire conceptuelle du français. Les catégories grammaticales*.- Iași: Demiurg, 1997.
5. *Grammaire Larousse du français contemporain*.- Paris, 1964.
6. Grevisse M. *Le bon usage*, 10-ième édition.- Gembloux: Duculot, 1975.
7. Henry A. *Le commensuratif en ancien italien. Etude de syntaxe expressive*.-Paris, 1960.
8. Le Bidois G., Le Bidois R. *Syntaxe du français moderne*. T.II.- Paris, 1938
9. Nicolskaia E.K., Goldenberg T.Y. *Grammaire française*.- Moscou: Ecole supérieure, 1967.
10. Pottier B. „Comparatifs et superlatifs”. *Acta linguistica Hafniesia*, vol. IX, Nr 12.- Copenhagen, 1966
11. Tesniere L. *Eléments de syntaxe structurale*.- Paris, 1959.
12. Valin R. *Esquisse d'une théorie des degrés de comparaison*.- Québec- Canada, 1952.
13. Wagner R.L., Pinchon J. *Grammaire du français classique et moderne*.- Paris : Hachette, 1962.
14. Виноградов В. *Русский язык*.- М.-Л., 1947
15. Есперсен О. *Философия грамматики*.- Москва, 1958.

Œuvres littéraires et abréviations

- AC - Albert Camus, *L'Etranger. La peste.*- Moscou, 1960.
- ASEO - Antoine de Saint-Exupéry, *Oeuvres.*-Moscou, 1967.
- CPV - Cezar Petrescu, *Vladim sau drumul pierdut.*- București, 1962.
- FM - François Mauriac, *Thérèse Desqueyroux. Le noeud de vipères. Les chemins de la mer.*- Moscou, 1966.
- IGBS - Ion Grecea, *Bogăția unui sărac.*- București, 1961.
- LRR - Liviu Rebreanu, *Răscoala.*-București, 1962.
- MAC - Marcel Aymé, *Clérambard.*- Paris, 1968.
- MDIV - Mihai Drumeș, *Invitație la vals.*-București, 1968.
- RRAE - Romain Rolland, *L'Ame Enchantée,* V.I.- Moscou, 1964.
- RMGT - Roger Martin du Gard, *Les Thibault,* V.I.- Moscou, 1960
- EZUPA - Emile Zola, *Une page d'amour.*- Paris, 1968.

RECENZIE
ASUPRA TEZEI DE DOCTOR A. CHIRIȚĂ:
TIPOLOGIA FORMELOR TEMPORALE DE PERFECT
SIMPLU ȘI PERFECT COMPUS ÎN LIMBILE
ROMANICE

Zinovia ZUBCU

Teza doamnei A. Chiriță prezintă interes prin faptul că tratează o temă în plan contrastiv (domeniu a 5 limbi: portugheză, spaniolă, franceză, italiană și română), problemă care se află astăzi în câmpul de cercetare a mai multor lingviști. Autoarea menționează, că dintre familiile de limbi europene, limbile romanice sunt acelea care prezintă un interes aparte, atât din punct de vedere al prezenței unor paralele, cât și incongruențe (nepotrivire) atât la nivel intra-, cât și inter-lingual.

Tema tezei este actuală prin faptul că autoarea, doamna A. Chiriță, realizează o caracterizare intra- și inter-linguală, semantico-funcțională a Perfectului Simplu (PS) și Perfectului Compus (PC), analizând tipologizarea particularităților și a trăsăturilor distinctive ale acestora.

Interesant este obiectivul lucrării, care constă în relevarea importanței cercetării comparative a limbilor romanice la etapa actuală, care permite reexaminarea în plan contrastiv – tipologic a anumitor fenomene glotice, printre care și evoluția controverselor funcționării a PS și PC în limbile romanice.

În Introducere: se motivează alegerea temei de cercetare, se numesc metodele de analiză, scopul, obiectivele, suportul metodologic care denotă o amplă documentare.

Lucrarea prezintă interes prin faptul, ca autoarea realizează o caracterizare intra- și inter-linguală semantico-funcțională a PS și PC, analizând tipologizarea particularităților și a trăsăturilor distinctive ale acestora.

Obiectivul lucrării constă în relevarea importanței cercetării comparative a limbilor romanice la etapa actuală, care permite reexaminarea în plan confruntativ – tipologic a anumitor fenomene glotice, printre care și evoluția controverselor funcționării PS și PC în limbile romanice. La p. 51 – se dă paradigma conjugării verbelor la PC și PS, modul indicativ în limbile romanice, apoi în formă de tabelă reușită este prezentată, „Funcționarea PC și PS în limba vorbită (LV) și limba literară (LL)” în cele cinci limbi romanice. La p. 52 e necesar de verificat referința 22 și 23. La p. 62 – *În spaniolă*: sintagma: he escrito formează o unitate indivizibilă, tengo escrita este mai independentă, întrucât între membrii sintagmei date se pot intercala și alte elemente: tengo la carta escrita, unde participiul escrita se acordă cu complementul direct caorta. În franceză se pot intercala și alte elemente mai frecvente în forma Perfectului Compus, grupa verbelor conjugate cu avoir: *Il a tout dit*; *Nous avons beaucoup discuté*. La p. 69 se menționează că excepție e s'agir. Nu e excepție, e verb pronominal impersonal. În franceză toate verbele pronominale se conjugă cu être. În p. 70 în exemplul: *Elle a disparu prématurément* sensul nu e de a muri, ca și în acel conjugat cu être. Probabil adverbul prématurément sugerează sensul de a muri.

Bine e prezentată auxilierea PC în cele cinci limbi neolatine. Sunt bine prezentate precizările asupra terminologiei PS și PC, în aceste cinci limbi.

La p. 89 punctul c) oare nu are nici o tangentă cu perfectul ? Poate cu prezentul ? Doar perfectul e trecutul. Bine sunt analizate valorile denotative și conotative ale PS în limba spaniolă (mai minuțios). Autoarea examinează reușit opozițiile privative în care unul din membri este PS, pe care îl analizează în opoziție cu Prezentul, cu PC, Imperfectul, Mai mult ca perfectul și Viitorul.

În capitolul II, autoarea tezei reușit prezintă analiza paradigmei Perfectului Compus și a Perfectului Simplu în cadrul sistemului verbal romanic. La p. 94 PC în spaniolă redă o acțiune trecătoare, cu caracter de

antepresente. În franceză, română, și probabil și italiană, la fel. La p. 95 e ante – presente. Sugerez să se utilizeze doar o singură formă. La p. 113, ceea ce îl face expresiv pe PC portughez și îi atribuie un loc singular și aparte în cadrul paradigmei formelor trecute a limbilor romanice, este facultatea sa de a exprima și fără a modifica factorii adverbiali - durativitatea și iterația. La p.114 semnele lui PC portughez sunt interesante pentru scheme (contact cu MV, rezultativitate, durativitate și iterație, acțiune progresivă, anterioritate). Nu e clar: Cum PC este utilizat și în situații la conjunctiv?

Acțiuni plasate în viitor - dacă viitorul e timp, iar conjunctivul e mod. Poate cu valoarea de conjunctiv ? La p. 116 – PS portughez, însoțit de modificatorul ya, va fi exprimat în celelalte limbi prin PC pur și simplu. La p.118 – Părerăa lui M. Grevisse că PS nu implică nici ideea de simultaneitate, nici cea de continuitate în raport cu un moment trecut, poate fi contestată prin afirmațiile lui R. L. Wagner et J. Pinchon, care menționează în *Grammaire du français classique et moderne* (page 351) „Cette forme, on sousentend PS = passé défini – leur terme seule ou déterminée adverbialement, convient à évoquer: a) un procès ponctuel; b) une action qui s’est répétée - à l’imparfait; c) un état durable à l’imparfait ”. Multe exemple din operele literare dovedesc aceste valori aspectuale ale PS. Ex: „continuitate: Pendant huit jours, *Christiane ne s’occupe que de la préparation de cette fête.*” (Maupassant). *Treize jours durant, les cent compagnons y voyagèrent dans le vent qui les brûlait.* (Bazin). Acțiune repetată fără a fi obișnuită (aspect iterativ), dar concepute ca acțiuni terminate, deci PS se va traduce prin PC. *Trois jours il y retourna*, *trois fois il trouva la porte close.* (Balzac). *Elle lui parla souvent (plusieurs fois)...* (Mérimée). Cu verbe cursive PS poate exprima „l’entrée dans l’action, le commencement de l’action... care apoi poate să dureze”. Anume de aceste aspecte

trebuie să se țină cont la traducerile din franceză în altă limbă.

La p. 118 - Passé simple și Passé composé – (acesta e punctul C din plan: în franceză). Dar pe paginile următoare se dau mai multe păreri și referințe la surse din alte limbi și mai puțin se analizează valorile semantico-funcționale ale PS și PC în limba franceză.

La p.157 Relația de posterioritate este exprimată în general în limbile romanice de: a) forma analitică a PC; b) în planul prezentului poate e vorba de anterioritate?

La p.157 (jos) - cum de înțeles că în română nu există relația de posterioritate în planul trecutului (nu sunt forme temporale care să exprime, dar relația există). La p. 161 „Confruntarea la nivel conotativ” este efectuată în baza unei teorii interesante, dar cui îi aparține? Dacă e a Dvs., apoi în baza cărui material este analizat?

Semele de perfect de contact, de perfect, retrospectiv și „futural”, prospectiv.

Se propune o divizare a limbilor romanice în 3 grupe:

- 1) franceza, româna, italiana – care relevă cea mai evoluată stare de lucruri.
- 2) spaniola – poziționată intermediar,
- 3) portugheza, care denotă o situație inversă în raport cu limbile din primul grup.

Celelalte limbi romanice aderă cu preponderență la modelul francez.

Rezultatele investigațiilor obținute de către doamna A. Chiriță vor putea fi folosite pentru noua gramatică comparată a limbilor romanice, idee apărută în ultimul timp în romanistică, despre care vorbește și autoarea tezei.

Omagii Hommages

ZODIA ABNEGAȚIEI

Opera plină de sacrificii a pedagogului este perenă, deoarece profesorul modelează suflete, determină mondviziuni, sculptează talente, transmite cunoștințe, grefează aptitudini. Cu certitudine, distinsa Doamnă Zinovia Zubcu face parte din generația de aur a pedagogilor, formați pe meleagurile noastre. Abnegația și străduința, de care a dat dovadă pe parcursul anilor, dăruți generos studenților de la ULIM și nu doar, au marcat profund cariera profesională a Doamnei profesoare.

Născută în Zodia Peștilor, mult stimata Doamnă Zinovia Zubcu și-a lustruit talentul psihopedagogic aidoma unui giuvaergiu, care taie cu grijă fațetele diamantului. Or, așa îi stă bine unui gramatician, cel care veghează la corectitudinea și armonia limbii, cel care dezvăluie secretele scrierii și gândirii intelectuale. Distinsa profesoară și-a consacrat cariera tainelor limbii franceze, aducând aici la Chișinău de pe meleagurile Bălților asiduitatea și perseverența, care transpare în publicațiile științifice ale Doamnei Zubcu, cercetări consacrate sintaxei limbii franceze.

Dragostea nemărginită față de discipolii săi, grija pentru eficiența procesului de predare-învățare, i-a adus stima și considerațiunea binemeritată. Aureola recunoștinței și grațitudinii este rezultatul nopților nedormite, a muncii sistematice și a abnegației fără limite, de care Doamna Zubcu a dat dovadă pe parcursul activității sale la ULIM în cadrul Catedrei de Filologie Franceză a Facultății de Limbi Străine și Științe ale Comunicării.

În aceste zile de început de primăvară Doamna Zinovia Zubcu împlinește o vârstă frumoasă.

Stimată Doamnă Profesoară, fie ca lumina florilor fragede din legenda mărtișorului să Vă aducă plenitudinea sănătății, bucuria realizărilor profesionale, fericirea și prosperarea. Zodia Abnegației, din care ați coborât pentru a dăruți scânteia cunoașterii, să Vă călăuzească gândurile și cugetul în căutarea rafinamentului și perfecțiunii multrâvnite. La mulți ani!

Ana GUȚU
doctor, profesor universitar,
prim-vice-rector ULIM

BON ANNIVERSAIRE, MON PROFESSEUR!

Zinovia Nicorici-Zubcu a fost și este profesoară universitară prin excelență. A trudit pe acest tărâm începând cu anul 1961. O viață de pedagog frumoasă, luminoasă ca 20 martie 2009, bogată ca o toamnă din Basarabia... Și acum mai muncește în calitate de doctor conferențiar la Catedra Filologie Franceză și Spaniolă, ULIM.

Când am auzit că în luna martie 2009 va marca un jubileu al primăverilor și roadelor adunate, al realizărilor didactice și științifice, mi-am zis că e neverosimil, că e prea degrabă, e prea devreme...

Însă timpul își cunoaște bine rolul... Să încercăm să-l răsfoim filă după filă.

În anul foametei se duce la Școala de 7 ani din s. Șuri, Drochia, apoi la școala medie din s. Chetrosu, Drochia (1953). Tot făcând naveta între sate, nucii seculari (*nucarii*, cum se mai zice la Drochia) de pe marginea drumului, i-au șoptit să plece la Bălți. Ascultă șoapta și povăța nucarilor și a profesoarei de limba franceză. În anul 1956 este înmatriculată la Facultatea

Limbi Străine, Institutul Pedagogic de Stat „Alecu Russo”.

Vorba cântecului popular:

*Cărăruie de la țară,
Străjuită de nucari,
M-ai condus până la Bălți
Și-am pornit pe drumuri mari...*

Comunică insistent cu măria-sa **Cartea**, se adâncește în tainele filologiei franceze și a celei romanice. Rezultatele au venit și ele, frumoase și promițătoare. Domnișoara Zinovia Nicorici absolveste Facultatea *con brio* și, pentru rezultatele meritoase obținute și ținuta-i ce o caracterizează, dânsa este repartizată la Catedra Limba Franceză și Fonetică, la templul bălțean în calitate de asistentă titulară (1961).

Subsemnatul acestor rânduri, amestecate cu gust de tinerețe și cu dor de carte, a avut marele noroc s-o aibă pe doamna Zubcu în calitate de profesoară la un șir de cursuri teoretice și practice. Pentru mine personal și pentru atâția alții, doamna Zubcu s-a contopit, chiar s-a unit cu Sintaxa. Ne-a învățat multe din acest domeniu și fraza ei repetată la momente oportune a devenit proverbială: „***On ne badine jamais avec la syntaxe!***” (***Să nu glumim niciodată cu sintaxa!***). Sintaxa este ordine, consecutivitate și logică. Ea dispune de tot ceea ce are nevoie un om pe parcursul vieții, dacă el intenționează ca verbul lui să fie auzit și înțeles.

Aici, la acest capitol, pe care l-aș intitula „**Zinovia Zubcu** ori **Regina Sintaxei**” am să mă opresc ceva mai detaliat. Doamna Zubcu este un arhitect al frazei franceze și nu numai. Construcția enunțului, fraza simplă și cea nominală, fraza prin coordonare complexă și juxtapunerea, subordonare implicită și explicită, construcțiile paralele și îmbrățișate, construcțiile periodice, cele artificiale și analogice sunt capitole fundamentale din această știință, care ne învață cum să

utilizăm cu foloase ceea ce ne-a dat Dumnezeu – **Limba**. Materia sintaxei este fraza din limbaj. Sintaxa produce sensibilul. Meditația lingvistică și filozofică a prof. Zubcu asupra poeticului sintaxei poate părea unora nepotrivită cu însăși natura acesteia de teamă ca suflul rece al abstracției să nu înghețe fiorul fierbinte al înțelegerii. Doamna Zubcu a știut și știe secretul de a face din Sintaxă știință de logică și ... de poetică. Ea a fost într-un dialog permanent cu gândurile și sugestiile marilor sintaxiști: L.I. Ilia K.A. Allendorf, V. Banaru, B. Pottier, L. Tesnière, M. Grevisse și mulți alții. Numai la prelegerile doamnei Zubcu poți auzi următoarele corelații: *Sintaxă și poezie; Sintaxă și muzică; Sintaxă și poetica imaginarului*. Îi mulțumesc doamnei profesor pentru acest capitol de carte, de știință, de arhitectură.

Doamna Zubcu este azi la ora împlinirilor și realizărilor. Toate-s pline și consistente.

O jumătate de secol Dumneaei a dăruit, a dăscălit, a perseverat în activitatea universitară. Dacă printr-un miracol i-am putea aduna grămăjoară pe toți discipolii pe care i-a învățat și am încerca să facem o horă cu prilejul jubileului omagiatei, cert este că ar fi cea mai mare horă a unirii filologilor, profesorilor, discipolilor pe care i-a îndrumat cu dăruire și pasiune, cu dragoste și dor... de a fi filolog.

Doamna Z. Zubcu este un pedagog profesionist, a prețuit cu inima profesorii, colegii pe care i-a avut în preajmă și i-a avut ca model: Lidia Novac, Liudmila Bușulean, Alexandru Biletov, Emil Haham, Eva Gleibman, Zinaida Radu, Ana Bondarenco și cîți alții.

Puterea doamnei Zubcu izvorăște din iubirea de a face bine studentului, colegului de breaslă, doctorandului. N-a avut mulți doctoranzi, dar pe cei pe care i-a ghidat, i-a purtat în sufletul ei, aspirând cu ei împreună, căutând, șovăind, dar în ultima instanță, obținând victoria, rugându-l pe Domnul ca acțiunile tuturor să izvorască din înțelepciune și iubire. În afară

de faptul că este un pedagog înnăscut, mai este și o doamnă pătrunsă de dragostea față de Domnul. Cea mai scurtă rugăciune a Dumneaei este de a fi ajutată de Dumnezeu să facă și să semene numai **Bine** oamenilor. Așa și face: *se roagă dimineața, se roagă seara întru desăvârșirea binelui, întru iubirea celui suferind și neajutorat.*

Sunt fericit că am avut-o ca profesoară pe doamna Zinovia Zubcu. Fericiti sunt sute și mii de discipoli, care au ascultat-o și au urmat-o. Îmi asum responsabilitatea, în numele tuturor, să zic cu voce plină de dragoste și pietate pentru profesorul nostru iubit și admirat:

Bon Anniversaire, mon professeur!

***Ion MANOLI,
doctor habilitat, profesor universitar,
decanul Facultății Limbi Străine și Științe ale
Comunicării, ULIM***

UN EXEMPLU FRUMOS DE VIAȚĂ

*Viață trăită cu destoinicie, cu verticalitate!
Căutarea, munca e la baza valorilor unui profesor.*

A scrie despre un profesor, despre activitatea lui, despre dascăl ca om e foarte responsabil, dar și plăcut.

Ziua de muncă a unui profesor este departe de a fi idilică. El consacră mult timp pe săptămână orelor de curs și mai mult pregătirilor pentru realizarea lor. Ziua de muncă a profesorului nu are sfârșit, doar ia forme diferite. O transformare continuă a gândurilor, neliniștii, căutărilor, analizelor, aprecierilor. Nu e ușor să gerezi, să administrezi echipe de tineri pe parcursul a multor

ani, a întregii vieți. Profesorul trebuie să dea dovadă de polivalență și de o investire totală de eforturi în prosperarea celor ce vor construi viitorul. Învățătorul produce ca nimeni acest viitor.

În total acord cu cerințele menționate am cunoscut-o pe parcursul a ultimelor zece ani (de când lucrez la ULIM) pe dna Zinovia Zubcu. E o plăcere să o ai alături. Mobilizată, atentă, curioasă, responsabilă în îndeplinirea obligațiilor. Are în rezervă mereu un sfat pentru a-l spune colegilor, studenților. Este întotdeauna concentrată asupra gramaticii (morfologie, sintaxă), dificultăților gramaticale în traducere. Crede mult în materialul factologic, care confirmă sugestiile teoretice și contribuie la formularea a noi tendințe și regularități, în căutarea și transmiterea conceptului științific.

În cazul problemelor de urgență nu așteaptă să o numești, singură își propune aportul, participarea. E înaripată de intenția de a contribui la păstrarea echilibrului în relațiile cu ceilalți membri ai colectivului catedrei unde activează.

După atâtea ani de mare și de performanță activitate, cu șuvițe argintii în păr, în veșmânt à quatre épingles, rămâne mereu îngândurată și tânără la suflet și la cuget. Setoasă de muncă, de comunicare cu cei ce-i înfrumusețează viața și o fac plină de griji și de valoare – tinerii studioși.

Multiplele griji pentru amintirea celui pe care l-a iubit, l-a plâns, îl plânge și azi, celui cu cine a împărțit și a trăit cea mai frumoasă perioadă din viață – tinerețea, celui pentru care a ținut focul aprins în casă, au făcut-o și mai rezistentă. Nu o părăsește nici pentru o clipă neliniștea pentru fiică, pentru nepoți. Poartă grijile pentru ei mereu în suflet împreună cu cele pentru studenți, masteranzi, doctoranzi. Se bucură de susținerile cu succes a tezelor, coordonatorul cărora este pe parcursul întregii sale activități. Nu sunt studenți cu restanțe la gramatică. E meritul Doamnei

Profesoare, fără îndoială. Obiectivul străduințelor Doamnei Profesoare este dezvoltarea calităților rafinate, gândirea logică, comprehensiunea care se reflectă prin capacitatea de a reda, a aprecia cele înțelese. Contribuția Doamnei Profesoare la procesul educațional este substanțială. Merită să se simtă fericită, împlinită.

Anii mai obolesc Omul adevărat, îl mai impun să încetinească ritmul. Însă Doamna Zinovia Zubcu depune toată străduința și cu zâmbetul în ochi și în suflet întâlnește din nou fiecare zi trăită, dându-se cu prisosință.

Doamna Profesoară, neobosită, caută idealul în muncă, în predare, în relații, în cercetare. E ceva normal, doar idealul este acel împrumut pe care îl poți lua numai și numai din ceea ce se numește universitate. D-na Profesoară e gata să rămână antrenată în această ocupație atât cât inima i se zbate, să împartă cu pleiada de mulți alți profesori din universitate tot ce a acumulat pe parcursul vieții sale.

Îi dorim ca acest exemplu de dăruire să nu fie trecător, să deștepte discipolii și pe cei, ce se vor mai trudi în domeniul profesoral asupra multiplelor lucrări spirituale.

Parfumul tinereții să nu vă părăsească, să vă însoțească mulți ani înainte. Să vă mândriți cu trecutul și prezentul, să vă bucurați de surprizele și diminețile viitorului. Fie ca speranța că cineva a reluat gândurile, cercetările începute să vă pătrundă de mândrie, pentru cei ce au urmat, ce urmează exemplul și cei ce vor mai veni să vă asculte.

Un profesor rămâne înveșnicit prin calendarul anilor pe care i-a trăit, înveșnicit prin numărul de discipoli cultivați, cantitatea de inițiative realizate, multitudinea de opinii implementate, activități demonstrate.

Vă dorim puteri să duceți cu același elan lumina înțelepciunii, să lărgiți orizontul celor tineri, să contribuiți la statornicie în familie, în universitate, în comunitate, să conferiți esență existenței.

La mulți ani!

Zinaida RADU,
colegă, doctor conferențiar,
șef Catedră Filologie Franceză și Spaniolă,
Facultatea Limbi Străine și Științe ale Comunicării
ULIM

SPIRALA UNEI VIETI DE DOAMNĂ

Pe Doamna Zinovia Zubcu, mai ieri Zina Nicorici, o cunosc din timpurile studenției de la Institutul Pedagogic de Stat „A. Russo” din Bălți. Era și este o albinuță, care s-a transformat într-un pedagog competent și experimentat în domeniul filologiei franceze, cu care am onoarea să lucrez în momentul de față la Universitatea Liberă Internațională din Moldova. Dumneaei este un pedagog înăscut, liniștit, calm, cunoscător al materiei, pe care o predă, pe care o împarte generos studenților, dar și un teoretician de vază, om de știință cu o vastă experiență de muncă. Este un om de invidiat în sensul bun al cuvântului, fiind și un bun îndrumător al tinerilor talente.

A avut marele noroc în viață să-și facă studiile la una din prestigioasele instituții moscovite – Institutul de Limbi Străine „Maurice Thorez”, la catedra de gramatică teoretică. Mai știu că s-a consacrat mult diriguirii Catedrei de Limbă Franceză de la Facultatea Limbi Străine a Universității Bălțene.

În acest moment al vieții Dumneaei îi doresc multă multă sănătate, să-și prelungească mai departe lucrul odată început întru educarea tinerei generații, care mizează pe un viitor mai bun decât pe cel care l-am avut noi. Doamna Z. Zubcu oferă permanent studenților cunoștințele căpătate prin muncă asiduă de acumulare a teoriei și practicii, prin lucrările trecute prin sine, trăite și retrăite. Noi, cei care o cunoaștem demult, ne mândrim că o avem alături în calitate de colegă, de prieten – om de o rară omenie și sensibilitate, un exemplu viu de slujire și de devotament profesiei. Are o experiență de o viață trăită cu demnitate, deci azi doamna Zubcu poate fi considerată bogată.

Sarcinile, la inițierea și finalizarea cărora și-a pus umărul, au fost întotdeauna realizate. Disciplină interioară, pe care și-a impus-o sie și nu numai, sunt steaua călăuzitoare a doamnei Zubcu. Această dominantă o menține permanent în forma fizică necesară și în starea corespunzătoare a spiritului.

Noi, bălțenii și colegii de la Catedra Filologie Engleză și Germană, vă aducem cele mai frumoase urări de sănătate, ani rodnici, frumoși și bogați. Va dorim să fiți mândră și să păstrați acele valori moral-spirituale, pe care le posedați: omenia neamului Nicorici; bunăstarea tatălui; sinceritatea mamei; voința bunelului; stăpânirea de sine a bunicii; răbdarea șefului catedrei și decanatului; adevărul colegilor; cuvântul primei profesoare; prietenia cu religia și sintaxa; curajul de a nu cădea; ... lumina biblică; mândria lui Ioan Botezătorul; curățenia lui Hristos; hărnicia țaranului de la Chetrosu; obligațiunea de la ULIM; veselia bălțeană; previziunea ceasornicului; credința în Dumnezeu; tandrețea Monei Liza; sentimentalismul doamnei Bovary; ... ; înțelepciunea lui Spinoza.

La mulți-mulți ani, Doamnă Profesoară, Mamă,
Bunică, Om de Omenie.

Zinaida CAMENEV - ISTRATII,
doctor în filologie, conferențiar,
șef Catedră Filologie Engleză și Germană,
ULIM

DISTINSA PROFESOARĂ ZINOVIA ZUBCU,
LA VÂRSTA ÎMPLINIRILOR

În prima lună de primăvară, când toată natura se trezește la viață, când apar primii ghiocci și primele speranțe, când soarele e atât de luminos și de darnic, doamna Zinovia Zubcu, doctor în filologie, conferențiar universitar la Catedra Filologie Franceză și Spaniolă, își sărbătorește un frumos jubileu.

Distinsa omagiată, doamna Zinovia Zubcu, face parte din pleiada profesorilor de elită din republică, foști absolvenți ai primei facultăți de limbi străine de la Universitatea Pedagogică „Alec Russo” din or. Bălți, azi savanți și profesori cu renume ca:

Petru Roșca, dr.hab., prof. universitar la Catedra Filologie Franceză, Zinaida Radu, dr.conferențiar, șef Catedră Filologie Franceză și Spaniolă, Ion Manoli, doct. hab., prof. universitar, decan al Facultății Limbi Străine și Științe ale Comunicării, Mihail Prigorschi, doctor în științe didactice, Z. Camenev, doct. conferențiar, șef Catedră Filologie Engleză și mulți alții.

Alături de ceilalți remarcabili specialiști bălțeni de limbă străină, doamna Zinovia Zubcu a devenit un pedagog veritabil, o întruchipare vie a competențelor profesionale și intelectuale. Activitatea și măiestria pedagogică pe tărâmul educațional, doamna profesoară

Zinovia Zubcu a desfășurat-o în școala superioară în calitate de lector, lector superior, doctor conferențiar, mai întâi la Institutul pedagogic „Alec Russo” din or. Bălți, apoi la Catedra Filologie Franceză ULIM. Profesoară perseverentă, onestă și neobosită, doamna Zubcu și-a închinat viața lucrului pedagogic, educației multor generații de tineri, dăruindu-le cu dragoste cunoștințe, lumină, căldură și înțelepciune. Am vizitat mai multe lecții ale profesoarei Zinovia Zubcu, rămânând plăcut surprinsă de dragostea și energia cu care dumneaei predă îndrăgita ei gramatică franceză. Deși se spune că „la grammaire est une veille dame capricieuse”, doamna Zinovia Zubcu știe cu o deosebită măiestrie s-o învioreze, s-o întinerească și s-o dinamizeze într-atât, încât și studenții o îndrăgesc și o iubesc ca și profesoara.

Interesul științific al doamnei Zinovia Zubcu ține la fel de studierea gramaticii franceze, de cercetarea științifică a fenomenelor gramaticale, de analiza comparată a structurilor gramaticale, de elaborarea îndrumărilor metodice pentru studenți:

Doamna Zinovia Zubcu este la vârsta împlinirilor, care îi aduce sentimentul realizării, împlinirii și a bucuriei. Cu acest prilej îi zicem: să ne trăiți, să aveți în continuare bucuria împlinirilor și multă, multă sănătate!

Ana MIHALACHE,
doctor, conferențiar, ULIM

UN BUCHET DE CUVINTE ALESE PENTRU CEA MAI BUNĂ PROFESOARĂ

Doamna Zinovia Zubcu mi-a fost profesoară și deja al șaselea an consecutiv îmi este colegă de breaslă. Este un om special. Am avut marele noroc să fiu unul dintre mulții studenți ai distinsei Doamne și, ca și alții care și-au expus gândurile în această cărțuție, mă pot pronunța și eu asupra calităților ei umane și profesionale.

Primele trăsături distinctive care îmi vin în minte sunt capacitatea și disponibilitatea ei de a „cerceta” studenții. Deseori, explicându-ne teme din gramatica limbii franceze, ne întreba: „voi în afară de cursuri mai citiți și câte o carte de specialitate? sau opere literare în original?” Întrebări la care noi nu îndrăzneam să răspundeam, dar care ne puneau pe gânduri... Are un fel aparte de a evalua capacitățile, unul care pune accentul pe aspectul comunicativ, care cultivă spiritul analitic și te învață să fii descurcăreț. Cu ajutorul ei am publicat primul meu articol la o conferință științifică studentescă și tot grație dumneai am reușit să îndrăgesc gramatica.

Există căi de a face un tip de școală care lasă urme în conștiința studenților. Doamna Zubcu este unul dintre puținii dascăli care cunoaște aceste căi. Predă cursuri la care te duci cu plăcere și de la care înveți multe. Are harul de a-ți atinge sufletul cu mult peste ceea ce se cheamă un bun profesor. Este una din acele personalități, atât de rare, care se deosebesc prin inteligență și înțelepciune, pragmatism și spirit, forță și bunătate.

Sunt sigur, că oricâte s-ar spune aici, nu sunt suficiente pentru a mulțumi, pentru a exprima recunoștința, pentru a caracteriza un profesor adevărat, un om cum rar mai întâlnești în ziua de azi, un adevărat exemplu... Nu cunosc o altă persoană, un alt profesor

care să fi avut o influență atât de pozitivă în viața atâtor oameni, studenți, profesori, colegi, prieteni, prin influențarea fiecăruia dintre noi de a fi mai bun, prin cursurile de excepție, prin nenumărate cărți și publicații științifice, prin lupta neîncetată pentru cumsecădenie și multe altele, toate acestea făcute cu atât altruism și atât de mult suflet. Cu purtarea ei firească, cu vocea domoală și melodioasă, știe să găsească cheița către inimile oamenilor, să împărtășească gândurile prețioase pe care le are. Ne-a învățat și continuă să ne învețe ce înseamnă să îi ajuți pe cei din jur fără să ceri nimic în schimb, să ne respectăm colegii, indiferent de poziția în ierarhie, să ne facem meseria cu plăcere și să o facem bine.

Nu oricine își dorește poate deveni un pedagog iscusit. Dacă persoana în cauză nu are vocație, cu toate că face eforturi mari, nu reușește să ajungă acolo unde ar trebui. Cred că e o sarcină grea și un drum anevoios de parcurs, dar își merită efortul dacă își atinge scopul. Un exemplu elocvent este impecabila Doamna Zubcu, munca căreia se direcționează pe comunicarea cu studenții, dragostea față de ei și dorința de a le putea oferi cunoștințele de care au nevoie.

Domeniul de cercetare al omagiatei este gramatica limbii franceze, disciplină cu greu asimilată de studenți și poate chiar una din cele mai puțin „preferate” la facultate, dar atât de necesară. Și cu toate acestea reușește să-și facă receptată informația de către studenți, prin metodele inedite aplicate, prin bunăvoință și desigur prin dragoste și abnegație. Nu în zadar mulți studenți o numesc al doilea Maurice Grevisse, căci cunoaște toate tainele gramaticii, dar și a sufletului omenesc, fiind un bun filosof și psiholog, știind să semene nu numai cunoștințe, dar și mult optimism. Anume prin dragoste față de oameni și față de Bunul Dumnezeu le poți reuși pe toate. După cum spunea marele scriitor rus F. Dostoievski „Dragostea îi face pe

oameni să se simtă egali”. Ne simțim egali alături de Doamna profesoară, dar în același timp suntem incapabili să fim la fel de responsabili, corecți și mărinimoși. Este un rezervor imens al celor mai nobile calități umane. Ea este și va rămâne pentru noi un reper. În pofida numeroaselor vitregii ale sortii, cred că draga noastră Profesoară și Colegă are o viață frumoasă, pentru că face ceea ce puțini oameni sunt în stare să facă: se sacrifică pe sine pentru ceilalți, crede în Dumnezeu care o răsplătește pentru toată căldura emanată celor din jur.

Mult stimată Doamnă Zinovia Zubcu, Vă mulțumesc la infinit pentru sfatul Dvs. mereu prezent și competent, pentru că sunteți un prieten adevărat, profesorul interesat de soarta studenților chiar mai mult decât ei înșiși, profesionistul modest și rezervat, mereu în căutarea unei noi întrebări ce necesită un răspuns.

Sa ne trăiți mulți ani, să fiți sănătoasă și Cel de Sus să vă țină mereu sub aripa sa ocrotitoare. La mulți ani!

Ghenadie RÂBACOV,
magistru, discipol
Catedra Filologie Franceză și Spaniolă, ULIM

UN FRUMOS JUBILEU

Deschisă la suflet, moderată în toate, atentă la cele mai mici detalii de comportament sau subiect de discuție, sensibilă la felul de manifestare al celui de alături și cu maximă curtoazie în relația sa cu cei din jur, gata să vină mereu în ajutor cu un sfat, cu o vorba bună, indulgentă și mărinimoasă, dar cu spirit critic și poziție proprie fermă în discuție, om cu valori morale respectate riguros, suflet creștin cu frică și dragoste de

Dumnezeu – așa o cunoaștem cu toții, noi, cei de la Catedra de Filologie Franceză a Facultății de Limbi Străine și Științe ale Comunicării, ULIM. Așa dorim s-o știm și s-o avem alături în continuare pe mult stimata noastră colegă de catedră – Doamna Zinovia Zubcu. Cu prilejul frumosului jubileu de 70 de ani îi aducem în dar cele mai sincere felicitări și urări de bine.

Personal, apreciez foarte mult firea-i blândă, nepărtinirea, generozitatea, modestia, înțelepciunea, altruismul – calități, care o fac să fie o prezență valoroasă, reconfortantă și dorită. Vă mulțumesc, Doamna Zubcu, pentru faptul că nu osteniți să ne pomeniți în rugăciunile Dumneavoastră, că ne iubiți, că nu încetați să semănați binele.

Cu ocazia frumoasei sărbători ce V-a bătut la ușă, permiteți-mi, dragă Colegă, să vă îmbrățișez cu drag și să repet faimosul Dumneavoastră îndemn: „Avante!”.

Cu deosebită considerațiune.

Svetlana BORDIAN,
magistru, lector superior,
Catedra Filologie Franceză și Spaniolă, ULIM

ÎMI PLACE GRAMATICA

Profesorul este persoana care seamănă în elevii săi nu numai cunoștințe, dar și atitudini față de oameni și lumea înconjurătoare. El are o autoritate deosebită asupra sufletelor noastre. Cum ar trebui să fie un profesor drag? Să fie în stare să explice în cuvinte simple noțiuni complicate, și scumpa noastră profesoară, Doamna Zubcu, explică foarte bine noțiunile complicate de morfologie și sintaxă, așa de bine, încât și acum țin minte regulile și schemele dumneaei (Accord /

Pas d'accord). Metoda sa este continuată de către mine, atunci când în cadrul orelor explic noțiuni gramaticale de orice gen studenților mei... Și așa cum înțelegeam eu atunci, tot cu același succes înțeleg și studenții mei azi. Să știți, scumpă Doamnă Profesoară că dragostea și dăruirea cu care ne-ați învățat, nu s-au pierdut în negura vremii, dar se implantează grijuliu în inimile studenților. Transmițând studenților cunoștințele, pe care le-am acumulat prin strădaniile Dvs., îi fac și pe ei să iubească gramatica, așa cum am îndrăgit-o și eu prin Dumneavoastră.

Mulți se miră când le spun că îmi place gramatica... și știu de ce! Pentru că nu au avut norocul să aibă o profesoară atât de bună precum sunteți Dvs.! Astfel, nu au înțeles deloc gramatica limbii franceze și mai sunt sigură că mă invidiază...

Bunătatea și delicatetea sunt cheile către sufletul unui student... și dumneavoastră sunteți stăpâna acestei chei!

Veți rămâne peste vremuri în amintirea noastră, căci emanați mereu lumină, căldură și dragoste. Vă iubim și vă dorim un sincer La Mulți Ani.

Lilia STRUGARI,
lector,
Catedra Filologie Franceză și Spaniolă,
ULIM

COLEGĂ ȘI PRIETENĂ DE SUFLET

Am cunoscut-o pe doamna Zinovia Zubcu la Moscova, în anul 1968, la Institutul Pedagogic de Limbi Străine „M. Thorez”, când am devenit doctorandă la Catedra Gramatică și Istorie a Limbii Franceze, condusă de cunoscutul savant în domeniu, profesorul L. Ilia. Am

avut același conducător științific – profesorul K. Allendorf, un specialist cunoscut în istoria limbilor romanice, o femeie erudită și cultă. Ne-a ajutat nu numai în problemele legate de domeniul științei, dar a contribuit pentru a ne simți bine în condițiile noi de trai, departe de casă.

Am avut norocul să împărțim cu Z. Zubcu aceeași cameră de cămin, ceea ce ne-a apropiat și mai mult. De aici începe prietenia noastră, care durează mai mult de 40 de ani.

Din prima noastră convorbire am aflat că avem aceeași soartă familială: dumneai lăsase pe fiica Steluța de 1 anișor în grija părinților, la țară, și pe soțul – Vasile Zubcu, la Chișinău, fiind doctorand la Academia de Științe din Moldova. Destinul nostru avea multe tangențe comune: acasă, la Chișinău, au rămas soțul Vasile Pavel cu feciorul Victor de 10 ani, elev în clasa a treia. Grija, interesul și dorul de cei dragi ne-a apropiat și mai mult.

În acești trei ani de doctorantură am cunoscut această femeie, care a devenit pentru mine ca o soră mezină. Ziua ne duceam împreună la bibliotecă, seara era destinată sistematizării și scrierii articolelor, capitolelor tezelor, care erau citite și apreciate reciproc. După astfel de expertize conducătorul nostru științific era satisfăcut de materialul prezentat, obiecțiile erau minime.

Cei aproape 41 de ani de prietenie n-au fost tulburați de nici o neînțelegere. Și aceasta datorită calităților umane ale omagiatei. E vorba de respectul sincer și constant față de colegii și ucenicii săi. E principială și delicată, are suflet deschis și frumos, posedă un cult al omeniei și cumsecădeniei. Am sesizat din partea doamnei Z. Zubcu o atitudine colegială neafectată, prietenoasă. Posedă o generozitate aleasă. Omagiata are o formație intelectuală, erudită, o cultură vastă, talent și vocație de pedagog înnăscut.

Admiram pe timpuri deplina armonie în familia Zubcu. Am observat că spiritul buneii înțelegeri venea din ambele părți. Domnul Vasile Zubcu era un om comunicabil, vesel, un soț grijuliu, de o cumsecădenie aleasă. Fiica lor, Steluța, a moștenit toate calitățile de la părinții ei. În memoria mea familia Zubcu rămâne o familie armonioasă, unită, unde înțelegerea venea chiar dintr-o privire, calitățile ambilor părinți fiind unicate.

Omagiata noastră, Zinovia Zubcu, la frumoasa sa vârstă, poate privi cu deplină satisfacție la bogatul bilanț al activității sale didactice și științifice. Parte componentă a acestui bilanț, cu roade bogate și adunate în decursul a multor ani de activitate, este și omagiul și aprecierile de rigoare din partea familiei Pavel.

Ani mulți, fericiți și rodnici, dragă prietenă Zinovia Zubcu!

Eugenia PAVEL,
doctor în filologie, conferențiar universitar,
USM

COMOARA SUFLETULUI MEU ...

Scumpa, mult stimata și draga mea cumnată și fină de cununie Zinușa (prenume, pe care ți l-a dat regretatul tău soț) ! Consemnarea jubileului de 70 de ani este un bun prilej de amintiri, de retrăire a unor momente dragi, de neuitat ...

Una dintre filele calendarului vieții tale își are începutul în îndepărtatul an 1964, 8 martie, când fratele meu Vasile te-a prezentat în calitate de viitoare soție. V-ați căsătorit în același an. Atât mie, cât și părinților noștri, Ion și Elizaveta Zubcu, ne-ai plăcut foarte mult, cucerindu-ne sufletele pentru totdeauna.

Ai fost și ești mândria familiei noastre, fiind un model de viață pentru toți.

Cunoscându-te de aproape jumătate de secol, țin să menționez trăsăturile ce te marchează: nobilă, generoasă, înțelegătoare, sinceră și discretă, binevoitoare și binefăcătoare. Tu ești pentru mine o comoară, un mediu al sufletului meu dornic de frumos, de bunătate, de simplitate. Ești înțelepciunea întruchipată !

Sunt oameni, care adună pe parcursul vieții lor bunuri materiale, găsindu-și fericirea în aur și în alte obiecte scumpe. Pentru tine cele mai mari bogății sunt succesele în munca de pedagog, și mai ales cele ale unicei fiice Steluța și ale nepoților Andrieș și Patricia. Chiar dacă nu îi ai în preajmă și-ți sângerează inima pentru acest lucru, ești mândră pentru realizările lor și îi mulțumești lui Dumnezeu că ți i-a dat atât de buni...

Anii vin și se duc, transformându-se în șir de cocori, care răspândesc melodii în timpul zborului, ducând pe aripile lor primăverile vieții. Nici nu observăm cum și când se perindă acestea ...

Trenul vieții are o singură direcție – spre un viitor încântător. Anii, pe care i-ai acumulat, sunt mândria, meritul, contribuția părinților și a regretatului soț. Prezența lor în amintirea ta te-a ghidat în lucru, te-a ajutat și te-a protejat. Viața familială fericită și bucuria muncii au contribuit la aceea, că *tu portes bien ton age*.

Cu prilejul frumoasei aniversări îți doresc din toată inima multă, multă sănătate, noroc și bucurii, succese frumoase în activitatea pedagogică ! Dumnezeu să te protejeze, îngerul păzitor să te însoțească pretutindeni...

Cu mult drag,

Nina ZUBCU-CONSTANTINOV,
doctor în economie, conferențiar universitar

RECUNOȘTINȚĂ DASCĂLULUI ...

Suntem discipolii doamnei Zinovia Zubcu, cunoscând-o de pe băncile Universității Pedagogice de Stat „Alecu Russo”, Bălți. Doamna Profesor s-a dăruit cu trup și suflet profesiei sale.

Cu mândrie afirmăm, că este un Profesor cu principii morale ferme, acestea înserând noblețe sufletească, onestitate, corectitudine și un înalt profesionalism. Este un veritabil model de Dascăl.

Un profesor bun este un al doilea părinte pentru discipol. În acest sens este semnificativă afirmația lui Th. Carlyle: „Omul este un izvor viu, în apropierea căruia este bine și plăcut să te afli”. Dna Z. Zubcu a contribuit la formarea uneia dintre cele mai importante calități ale noastre – setea permanentă de cunoaștere, căutarea continuă a diverselor metode și forme de „potolire” a acesteia.

Dna Zinovia Zubcu a răsădit în sufletele discipolilor săi cea mai frumoasă floare – floarea dragostei de oameni.

A fost o onoare, dar și o plăcere profesională, de a avea pe dna Zinovia Zubcu în calitate de președinte a Comisiei de Licență la Universitatea de Stat „B.P.Hasdeu” din Cahul.

Omul și Profesorul Zinovia Zubcu ne insuflă de a ne exprima respectul și aprecierea prin intermediul versurilor:

Dorim ca firul vieții	Studentții să v-admire
Să vi se scurgă lin,	Și bine să învețe,
Și-n el să odihnească	Căci munca Dumneavoastră
Cel mai frumos destin.	E plină de noblețe
Durerea omenească	
În veci să nu v-ajungă,	
Să fie scurt regretul	
Iar fericirea lungă.	

**Maria GHENCUI, șef catedră,
Maria ANTEMIR, lector superior,
Ecaterina MORARU, lector superior
Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu”, Cahul**

POMENIREA BUNĂȚĂȚII ESTE NEMURITORE

(din înțelepciunea lui Solomon)

În primăvara anului 1962, într-o zi minunată cu mult soare, la școala Nr. 1 din Călărași se aștepta sosirea unor profesori din Bălți, care urmau să ne prezinte nouă, absolvenților clasei a 11-a, informații elocvente despre admiterea la pedagogicul bălțean. În acea splendidă zi de primăvară am cunoscut-o pe doamna Zinaida Zubcu, tânără profesoară, drăgălașă, cu obrăjori ca doi bujori, cu ochii plini de iubire, blândă, binevoitoare, voioasă. Ne-a vorbit despre facultatea de Limbi Străine cu multă dragoste și mare putere de convingere. M-a făcut să cred că nu exista pe întreaga Terra o facultate mai bună decât cea de la Bălți. Anterior eram convinsă că-mi voi continua studiile la Chișinău. Nu a fost să fie! Simpatica profesoară Zinaida Zubcu „m-a reorientat profesional”.

În toamna aceluiași an 1962 am susținut cu succes cele cinci examene de admitere la pedagogicul bălțean, Facultatea Limbi Străine. Am cunoscut-o mai în profunzime pe doamna Zinaida Zubcu în anii mei de studenție și am îndrăgit-o mult.

„Drumurile noastre s-au întâlnit” și la Institutul Pedagogic de Stat de Limbi Străine „Maurice Thorez” din Moscova, unde am făcut aspirantura (doctorantura).

... Îmi amintesc cu recunoștință profundă și cu mult drag de doamna Zinaida Zubcu și de stimata doamnă Eugenia Pavel, care ofereau cu generozitate popas de noapte în odaia din cămin „călătorilor – căutători de perle științifice” din Moldova.

... Perseverența, corectitudinea, disciplina de muncă i-au permis doamnei Zinaida Zubcu să activeze cu demnitate și în domeniul administrativ. În orice domeniu al activității sale s-ar implica, pe toate le face temeinic, cu mare dragoste. Domnia sa muncește mereu cu plăcere, cu dăruire, dovadă elocventă fiind numărul

impunător de lucrări științifice de mare folos teoretic și practic pentru studenți și profesori.

Prelegerile Z. Zubcu se disting prin profunzime științifică, claritate în expunere, tact pedagogic și multă dăruire sufletească.

Cele mai sincere urări de bine și noroc, stimată Doamnă, cu ocazia frumosului și înțeleptului jubileu!

... Dumnezeu să te audă, la necaz, și să te vădă;

Numele Celui din ceruri, să te aibă-n a Lui pază!

Să-ți trimită ajutorul, din lăcașul Său cel Sfânt,

Din Ceruri, să-ți fie ție pururi sprijin pe pământ!

... Precum inima-ți dorește, facă Milostivul Tată

Și-ale sufletului doruri împlinescă-ți-le'ndată!

(Psaltirea în versuri, Psalmul 19, București, 1933, p. 43)

Cu mult drag și profund respect,

Eugenia GUȚU,
doctor, conferențiar, UPS „Ion Creangă”, Chișinău

MAGNA CUM LAUDA PENTRU PROFESOARA DE GRAMATICĂ

Vine un moment, în care fiecare dintre noi se uită în urmă la ceea ce a realizat și face un bilanț. Pentru Doamna Zinovia Zubcu 20 martie 2009 este o astfel de ocazie, doar că bilanțul îl facem noi, cei care o cunoaștem și o apreciem.

Stimată Doamnă Zinovia Zubcu! Acum vreo 30 de ani am avut fericita ocazie (consider că a fost o mare

șansă!) de a Vă avea în calitate de profesor al cursului de gramatică, în grupa noastră, la Institutul Pedagogic de Stat „Alec Russo” din Bălți. De la bun început am fost impresionați de ușurința, cu care ne ghidați pe drumul excepțiilor și dificultăților gramaticale. Și acum ne amintim cum ne spuneți în momentele mai grele: „La grammaire ce n'est pas faire la tour de la cheminée, c'est du travail et du travail”.

Concepțiile și viziunile Dumneavoastră în lingvistică și, în special, în gramatică, le-am promovat de-a lungul activității mele profesionale, ele servindu-mi drept reper și sursă de inspirație în scrierea tezei de doctor în filologie. M-ați ajutat și atunci, când am avut nevoie de un sfat.

Pentru faptul că mi-ați fost mereu alături nu pot decât să Vă mulțumesc. Și ca la orice aniversare, ne dorim împreună cu Dumneavoastră să Vă manifestați în continuare, încă mulți înainte, elanul tineresc, plin de entuziasm.

Să aveți parte de o primăvară frumoasă și încă multe altele înainte tot mai frumoase !

La mulți ani! Cu mult respect,

Rodica MAȚCAN,
doctor în științe filologice, lector superior
Universitatea Cooperatist Comercială din Moldova

CĂLDURA SUFLETULUI MEU

O cunosc pe doamna Zinovia Zubcu din anii de studenție, pe atunci ea purtând numele Zina Nicorici. Deși a trecut de atunci mai bine de jumătate de secol, unele momente din acele timpuri îmi apar în memorie de parcă s-au petrecut mai ieri ...

Parcă și acum o văd pe Zina înconjurată de abiturienți, cărora le explica mereu ceva. Toți o cunoșteau pe fata de la Șuri, care știa răspunsurile la toate întrebările din bilete, și care nu refuza nici o explicație în caz de solicitare. Așa a fost toți anii când eram studenți: binevoitoare, deschisă în relații, mereu solicitată și înconjurată de colegi. Era curioasă, dornică de cunoștințe, harnică și organizată. E firesc, ca o astfel de studentă să fie apreciată la examene cu cele mai bune note, fotografia ei fiind amplasată pe parcursul anilor de studii pe panoul de onoare al Institutului.

Am avut norocul de a o avea în calitate de colegă atât de grupă, cât și de cameră în căminul studentesc. Unde și cum poți cunoaște mai bine omul ? Am stabilit relații ca într-o familie. Pe acele timpuri înțelegerea, respectul unul față de altul, cumsecădenia, bunăvoința erau o normă. Oamenii erau cu mult mai buni unul față de altul ...

După absolvirea facultății a avut loc repartizarea pentru serviciu, marcându-ne destinul. Zinei i s-a propus să lucreze la catedra de profil a facultății pe care am absolvit-o, iar celelalte - am ajuns în diferite colțuri ale republicii.

Abia după 40 de ani, destinul ne-a ajutat să ne reîntâlnim – Zina s-a mutat cu traiul la Chișinău. De atunci pentru mine au revenit timpurile de cândva, din anii studenției. O am din nou alături pe prietena din anii de tinerețe, o am pe Zina, care a rămas aceeași: om de mare omenie, cu sufletul ca o pâine caldă, curat și sincer, binevoitoare și înțelegătoare, gata să ajute pe

oricine. Așa oameni se nasc puțini și sunt fondul de aur al neamului. Eu îi mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a oferit prilejul s-o cunosc și să o am aproape.

Cu fericita ocazie a împlinirii onorabilei vârste de 70 de ani, îi doresc din tot sufletul multă sănătate și bucurie de la cei dragi, să rămână mereu așa cum o cunoaștem – un model pentru toți din jur.

Mulți ani înainte, dragă Zina, căldura sufletului meu. Îți mulțumesc că ești ...

Cu multă dragoste,

**Ana GHERMAN (PRISACARI),
fosta colegă de facultate**

PRIMĂVARA JUBILIARĂ A ZINAIDEI ZUBCU

E în firea moldoveanului să facă totalurile muncii sale ajungând la finele anului sau intrând cu noi speranțe într-un alt an.

Aflată la o frumoasă aniversare, când bilanțurile vin să încununeze eforturile unei vieți trăite în numele studenților, iar spiritul neobosit nu-ți permite să te mulțumești cu cele obținute, Doamna Zubcu poate constata cu mândrie și bucurie, că în decursul acestor ani frumoși a dăruit lumină și dragoste acumulând o experiența de invidiat. Doamna profesoară a săpat conștiincios, răsturnând brazde adânci și astăzi, când strânge roadele, culege laurii recunoștinței studenților săi, care îi sporesc importanța și destinația.

Sunt onorată să mă numesc discipolul Doamnei Zubcu și realizez în plină măsură cât de favorizată am fost, având în calitate de dascăl o profesoara de o probitate exemplară, un suflet mare și senin, o minte lucida de o inteligență rară.

Pasiunea mea pentru gramatica franceză izvorăște din labirintul căutărilor trezite grație distinsei Doamne Profesoare. Dumneaei a știut să transforme această disciplină dintr-o provocare personală în sensul întregii sale vieți, contaminând cu grija și ardoare atâtea generații.

Fraza ei „Même les grammairiens ne se sont pas mis d'accord dans ce problème... „ mi-a dezlegat aripile, alimentându-mi intuiția și trezându-mi speranțele că ar fi loc și pentru mine în lumea științei, care îmi părea, pe atunci, o înălțime greu de atins.

Pe măsură ce am avansat în timp, am conștientizat cu greu, că acea sursă, de la care obișnuiam să sorb savoarea cunoștințelor, nu-mi mai era prin preajmă. Doar peste mulți ani, când am regăsit-o absolut neschimbată la ULIM, am identificat cu certitudine de unde venea acea poftă de hrană spirituală, acea curiozitate de a gusta profesional din problemele limbii franceze. Totul venea de la **EA**, de la Doamna Zubcu.

Distinsă profesoară, natura v-a înzestrat cu calități deosebite, iar timpul, inamicul tuturor doamnelor, fiind necruțător cu toți, v-a devenit prieten și v-a ocolit cu grijă, lăsându-vă chipul intact.

La cei 70 de ani, în această frumoasă primăvară jubiliară, vă doresc multa sănătate pentru a simți plinătatea vieții, multa credință pentru a nu permite tristeții să vă umbrească chipul, pace și liniște. Vă doresc ca viața să vă ofere noi ocazii de bucurii și satisfacții.

La mulți ani, dragă Profesoară!

Cu respect și plecăciune !

Angela SOLCAN,
discipol, doctor, șef Catedră Filologie Franceză,
UPS „Ion Creangă”

Mărturisiri ale studenților Témoignages des étudiants

Mon très cher prof.,
" ... si je ne puis pas aujourd'hui vous adresser mes meilleurs vœux à l'occasion du Nouvel An, si je ne puis pas vous serrer la main en ce moment-ci, alors c'est à cause de la Vie qui est parfois coupable, et je me suis bien fâché contre elle, il me semble à jamais...
jean

Mil neuf cent soixante-deux,
le 01 Janvier

**Din partea fostul student, anul I, Ion MANOLI
1962, Bălți
Azi decanul meu de facultate, ULIM**

VÂRSTA NU ESTE NEPUTINȚĂ ..., CI EXPERIENȚĂ ȘI MĂESTRIE

Fiecare profesor este o experiență, este o parte componentă indispensabilă formării noastre ca specialist, ca om care își iubește meseria. Fiecare profesor la ULIM are proprietatea de a fascina, de a entuziasma prin profesionalism, înțelegere și omenie.

Se spune că fiecare om își are în viață o vocație, acel "ceva" fără de care viața nu are sens și candoare. Dna Zinovia Zubcu este femeia care a știut din totdeauna să îmbine utilul cu plăcutul, dragostea față de limba franceză și dragostea de a împărtăși generațiilor tinere experiența acumulată în timp.

Este profesoara, care a găsit calea spre sufletele studenților, cheia spre succes și performanță. La orele, predate de dumneaei, studentul are posibilitatea și libertatea de a persevera asupra limbii franceze și de a-și lărgi arealul de cunoștințe. Timpul petrecut la ore cu dna Zinovia Zubcu pare a fi clipe. Este femeia la care privești cu optimism și admirație.

Am avut norocul să fiu discipol al doamnei Zinovia Zubcu. Dumneaei a reușit să ne implanteze dragostea pentru limba franceză, transformând o disciplină dificilă în una accesibilă și de interes major, prin felul minunat de a o preda.

Cu mult respect și considerație,

Natalia CIBOTARI,
Studentă a anului II,
Facultatea Limbi Străine și
Științe ale comunicării,ULIM

CHERE PROFESSEUR ...

La bonté des fées, la sagesse des prophètes et la vivacité des abeilles sont seulement quelques traits de votre noble âme. A l'occasion de votre bel anniversaire, je vous souhaite que le soleil brille toujours dans votre cœur, que Dieu vous donne la joie des réalisations, le respect des divinités et la chaleur de ceux qui vous aiment; que vous gardiez la sérénité de vos yeux, la douceur de vos paroles et la quiétude de votre esprit.

Un infini de santé, un univers de sainteté et des siècles d'éternité!

Bon anniversaire!

Mariana CURMEI,
étudiante de la II année, gr. 26F
ULIM

POUR LE MEILLEUR GUIDE DE LA GRAMMAIRE

Le deuxième Onesime Reclus,
La promotrice de la Francophonie,
Vous êtes née le 20 mars,
Quand la fête de la Francophonie commence,
Vous êtes le guide de la grammaire,
Et le savant de la syntaxe...
Vous êtes une dame en majuscules,
Femme et mère extraordinaire,
Professeur en seule exemplaire.
A l'occasion de votre jubilé,
Je vous souhaite de la santé,
Réalizations, prospérité.
A chaque tempête un arc-en-ciel,
Pour vous mon être spirituel.
Un sourire à chaque larme tombée
Et les rêves toujours réalisés.
Vous êtes à la deuxième jeunesse,
Plaine d'énergie et de finesse.
Que Dieu Vous aide et Vous protège,
Vous offre son appui et son siège...

Ina PAŞA,
Facultatea Limbi Straine, gr. 26 F
ULIM

CURRICULUM VITAE

NUME, PRENUME:	ZUBCU (Nicorici) Zinovia
Data și locul nașterii:	20 martie 1939, satul Șuri, județul Drochia
Cetățenia:	Republica Moldova
Naționalitatea:	român
Limba maternă:	română
Limbi străine:	franceza, spaniola, rusa, italiana
STUDII:	
1946 – 1953	școala de 7 ani din satul Șuri, județul Drochia
1953 – 1956	școala medie din satul Chetrosu, județul Drochia
1956 – 1961	studentă, Universitatea de Stat “Alecă Russo” din or. Bălți, Facultatea Limbi Străine
1968 – 1971	doctorandă la Institutul Pedagogic de Stat Limbi Străine „Moris Torez”, Moskova (Rusia)
SPECIALITATEA:	profesor de limbă și literatură franceză, filolog
TITLU DIDACTIC:	conferențiar universitar
TITLU ȘTIINȚIFIC:	doctor în filologie; teza de doctor: “Структурно-семантические особенности адъективных конструкций, указывающих на степень интенсивности качества в современном французском и румынском языках”

TITLU ȘTIINȚIFIC: eminent al Învățământului Public din Republica Moldova (1984)

DOMENII ȘTIINȚIFICE DE ACTIVITATE :

Gramatica limbii franceze;
Gramatica comparată a limbilor franceză și română; Lectura analitică; Fonetica; Scrisul; Gramatica teoretică; Traducerea; audiere și mass-media (TAM),
Limba A:

LOCUL ACTUAL DE MUNCĂ:

Universitatea Liberă Internațională din Moldova; Facultatea Limbi Străine și Științe ale Comunicării

POSTUL:

conferențiar universitar, catedra Filologie Franceză și Spaniolă

EXPERIENȚA PROFESIONALĂ:

1961-1965 profesor de limbă franceză, Institutul Pedagogic de Stat "Alec Russo", or. Bălți

1965-1968 șef catedră Limba Franceză, Institutul Pedagogic de Stat "Alec Russo", Bălți

1971-1972 profesor de limba franceză, catedra Filologie franceză, Institutul Pedagogic de Stat "Alec Russo", Bălți

1972- 1974 șef Catedră Limbi Străine, Institutul Pedagogic de Stat „Alec Russo”, Bălți

1974-1976 adjunct al Decanului Facultății de Pedagogie; doctor, lector superior, catedra Filologie Franceză, Institutul Pedagogic de Stat „Alec Russo”, Bălți

- 1976-1980** doctor, lector superior, catedra Filologie Franceză, Institutul Pedagogic de Stat „Alecru Russo”, Bălți
- 1980-1982** șef interimar, catedra Filologie Franceză, Institutul Pedagogic de Stat „Alecru Russo”, Bălți
- 1982-1984** doctor, lector superior, catedra Filologie Franceză, Institutul Pedagogic de Stat „Alecru Russo”, Bălți
- 1984-1988** șef catedră Filologie Franceză, Institutul Pedagogic de Stat „Alecru Russo”, Bălți
- 1988-1995** doctor, conferențiar, catedra Filologie Franceză, Institutul Pedagogic de Stat „Alecru Russo”, Bălți
- 1996-1997** doctor, conferențiar, catedra Limbi Franceză și Spaniolă, Universitatea Cooperatist Comercială din Moldova
- 1998 - prezent** doctor, conferențiar, catedra Filologie Franceză, Universitatea Liberă Internațională din Moldova

MEMBRU AL CONSILIILOR ȘTIINȚIFICE, SENATELOR:

- Consiliul Facultății Limbi Străine, Institutul Pedagogic de Stat “A. Russo”, Bălți (1975-1995);
- Consiliul Facultății Limbi Străine (1998 – prezent); Consiliul Educațional ULIM (2005-2007);
- Senatul ULIM (2005-2007); președinte al Comisiei Metodice a Facultății Limbi Străine (2004-2007);
- Președinte al Comisiilor de Licență la limba și literatura franceză: Universitatea Pedagogică de Stat “Ion Creangă”, Universitatea de Stat “B.P.Hasdeu”, Cahul (2005-2007).

COMISII DE EXPERTI, JURIU:

- evaluarea activității Liceului “Gh. Asachi”, Chișinău (1977);
- juriu pentru aprecierea nivelului de cunoștințe ale elevilor la olimpiadele republicane la limba franceză (1993, Bălți; 1993, Chișinău);
- comisia de verificare a practicii pedagogice a studenților facultății Limbi Străine, Institutul Pedagogic de Stat “A. Russo”, Bălți (1975-1983);
- comisia de evaluare a procesului educațional ULIM (2006-2009).

CURSURI UNIVERSITARE:

CICLUL LICENȚĂ: Gramatică teoretică a limbii franceze. Sintaxa (Institutul Pedagogic de Stat „Alec Russo” din Bălți); Gramatică practică (Institutul Pedagogic de Stat „Alec Russo”, Bălți); Limbi Străine Aplicate (Institutul Pedagogic de Stat „Alec Russo”, Bălți, Universitatea Cooperatist Comercială din Moldova); Cursul de gramatică comparată: domeniul franco-român (ULIM); Cursul de morfologie și sintaxă a limbii franceze (ULIM); Cursul de gramatică: dificultăți de traducere (ULIM); Traducere. Audiere. Mass-Media (ULIM)

CICLUL MASTERAT: Cursul de gramatică: dificultăți de traducere (ULIM)

REALIZĂRI MARCANTE: elaborarea îndreptarelor pentru școlile medii (conjugarea verbului francez etc.); elaborarea suportului (ghidului) didactic la sintaxa limbii franceze pentru studenții anilor superiori de studii; elaborarea algoritmului verbului francez pentru elevi și studenți; elaborarea lucrărilor metodice pentru cursurile universitare; gestionarea tezelor de licență și master la Facultatea Limbi Străine; pregătirea studenților pentru participarea la Symposia Studentium

PARTICIPĂRI LA CONGRESE, CONFERINȚE, SIMPOZIOANE DE SPECIALITATE:

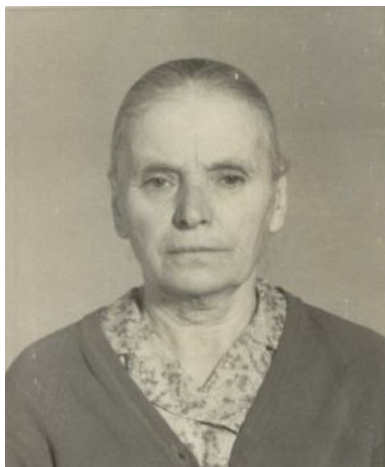
- Conferință internațională jubiliară “Ion Dumbrăveanu” (Chișinău, USM, 2008)
- Colocviul internațional „La francopolyphonie comme vecteur de la communication” (ULIM, 2006, 2007, 2008)
- Conferință internațională, prilejuită de consemnarea a 15 ani de la fondarea ULIM (ULIM, 2007)
- Conferință internațională „Conexiuni și perspective în filologia contemporană”, consacrată aniversării a 60-a a lui Victor Banaru (Chișinău, ULIM 2002)
- Conferința internațională „Probleme de predare a limbilor străine în școala medie și cea superioară” (Institutul Pedagogic de Stat „A. Russo”, Bălți, 1965);

SPECIALIZĂRI ȘI CURSURI DE PERFECTIONARE: Stagiul lingvistic 45 zile în Franța, 1976; Cursuri de perfecționare în cadrul Institutului Pedagogic de Limbi Străine „M. Thorez”, Moscova (1983); Concediu de creație (1982)

DISTINCȚII, DIPLOME, NOMINALIZĂRI:

- Diplomă de Onoare a Ministerului Învățământului din RSSM (1977)
- Insigna “Eminent al Învățământului Public din Republica Moldova”, 1984
- Diplomă de performanță a Ministerului Învățământului Superior din fosta Uniune Sovietică, 1979
- Profesorul Anului al Facultății Limbi Străine, ULIM (2004)
- Medalia „ULIM – 15 ani de ascensiune”, 2007

File de album Feuilles d'album

Mama, Axenia Nicorici (născută Pricob)
1912 - 1981

Mame de o bunătate rară

Mama-soacră, Elizaveta Zubcu (născută Harbur)
1918 - 1998

1957. Anii de studenție (de la stânga la dreapta: L. Gribincea, Z. Nicorici, A. Prisacari, I. Gagiu)

1959. Anul IV de studii.
Panoul de onoare a
Institutului Pedagogic de
Stat "A. Russo", Bălți

1961. Tânără absolventă a
Institutului Pedagogic de
Stat "A. Russo", Bălți

20 septembrie 1964 - Ziua înregistrării căsătoriei soților Zubcu, cu surorile soțului Alexandra Băț și Nina Zubcu-Constantinov. Satul Șuri, r-nul Drochia

1 noiembrie 1964. Invitație la nunta Zinoviei și Vasile Zubcu

1966. Soțul Vasile Zubcu în laboratorul de chimie.
Institutul Pedagogic de Stat "T. Șevcenco", Tiraspol

1968. Soții Zinovia și Vasile Zubcu, cu fiica Stela

1980. Panoul de onoare a Institutului Pedagogic de Stat "A. Russo", Bălți (de la stânga la dreapta: Teodora Știrbu (șef catedră), Tamara Ciobanu (prodecan), Zinovia Zubcu (șef catedră); Ion Manoli (decan), Mihail Rumleanschi și Victor Bicichevski (șefi catedră)

1985. Pozele nu exprimă întotdeauna adecvat realitatea.
E o urare pentru miri

2000. Fiica Stela cu copiii Andrei și Patrisia

2002. Membrii comisiei examenului de licență, ULIM
De la stânga la dreapta: A. Guțu (prim-vicelector), Z. Radu
(șef catedră), P. Roșca, Z. Zubcu, E. Ciobanu

2005. Cu vecinii de palier (familiile Emiliei și Andrei Ciobanu și a Luciei Gaibu) te simți ca între frați și surori

2005. Fiica Stela la 38 de ani

2005. Nepoțica Patrisia,
la vârsta de 11 ani

2007. O convorbire de suflet cu Președintele Parlamentului Republicii Moldova, domnul Marian Lupu

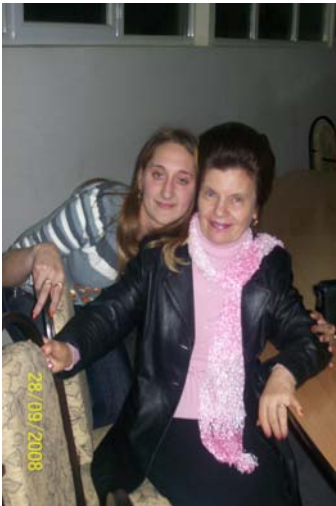
2007. În seara de revelion cu fiica Stela și cumnata Nina (nașă de cununie)

2007. În familia Eugeniei și Vasile Pavel, cu nepotul Alexandru Pavel și soția Elena, în ziua nașterii Domnului

2008. La jubileul doamnei Z. Radu, ULIM

2008. Cu cele mai bune studente, grupa 26 F.
Facultatea Limbi Străine și Științe ale Comunicării,
ULIM

**PALMARES BIBLIOGRAFIC
PALMARES BIBLIOGRAPHIQUE**

**Doctorat
Doctorat**

1971

1. **Зубку, Зиновия.** Структурно-семантические особенности адъективных конструкций, указывающих на степень интенсивности качества в современном французском и румынском языках: дис. ... канд. филол. наук: специальность 10. 02. 05 – романские яз. / науч. рук.: К. А. Аллендорф; Моск. Гос. Пед. Ин-т Иностр. яз. «Maurice Torez» – М., 1971. – 172 p.

2. **Зубку, Зиновия.** Структурно-семантические особенности адъективных конструкций, указывающих на степень интенсивности качества в современном французском и румынском языках: автореф. дис. ... канд. филол. наук: специальность 10. 02. 05 – романские яз. / науч. рук.: К. А. Аллендорф; Моск. Гос. Пед. Ин-т Иностр. яз. «Maurice Torez» – М., 1971. – 25 p.

**Monografii. Volume
Monographies. Volumes**

2009

3. **Zubcu, Zinovia.** Mijloacele de exprimare a intensității în construcțiile adjectivale: (domeniul franco-rom.). – Ch., 2009. – 90 p. – În curs de apariție.

Articole științifice
Articles scientifiques

1965

4. **Зубку, Зиновия.** Использование сравнительного метода в работе над письмом в преподавании французского языка в школах и институтах Молдавии // Тезисы научно-методической Всесоюзной конференции по вопросам методики преподавания иностранных языков в вузах и школах: 15-18 июня, 1965, Бэлць. – Бэлць, 1965. – Р. 100-101.

1970

5. **Зубку, Зиновия.** О некоторых структурно-семантических особенностях адъективных конструкций компаратива превосходства: (на материале фр. яз.) // Учен. записки / Бельцкий Гос. Пед. Ин-т. - 1970. - Вып. 13. - Р. 27-40.

1971

6. **Зубку, Зиновия.** Структурно-семантические особенности релятивного и абсолютного суперлатива: (на материале фр. и рум. яз.) // Учен. записки / Моск. Гос. Пед. Ин-т Иностр. Яз. им. М. Тореза. – 1971. – Т.63. – Р. 49-62.

1978

7. **Зубку, Зиновия.** Синтаксические функции адъективных конструкций степени интенсивности качества // Лексикологические и грамматические исследования. Романо – германская. и классическая филология: Межвуз. сб. / Кишин. гос. ун-т. – К., 1978. – Р. 69-77.

1981

8. **Зубку, Зиновия.** Эксплицитность и имплицитность в конструкциях компаратива // Грамматические и лексические исследования по романским и германским языкам: Межвуз. сб. / Кишин. гос. ун-т. – К., 1981. – P.55-60.

1982

9. **Зубку, Зиновия.** Придаточные предложения, вводимые при помощи que и (de, a) se que // Строй и функционирование романских и германских языков: Романо-герм. филология: Межвуз. сб. / Кишин. гос. ун-т. – К., 1982. – P. 48.52.

1989

10. **Зубку, Зиновия.** Придаточные предложения, вводимые оù (d'où) во французском языке // Лексическая и грамматическая семантика романских и германских языков: Межвуз. сб. / Кишин. гос. ун-т. - К.,1989. – P. 52-58.

2000

11. **Zubcu, Zinovia.** Emploi des formes temporelles dans les phrases à subordonnées introduites par „si” // Symposia Professorum. Seria Filologie 2000 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir.: A. Galben; coord.: Gh. Postică. – Ch., 2000. – P. 22-24. – ISBN 9975-920-22-5.

2001

12. **Zubcu, Zinovia.** Formele temporale ale viitorului și distribuția lor / Z. Zubcu, R. Mațcan // Symposia Professorum. Seria Filologie: materialele ses. șt. din 3-4 mai 2001 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir.: A. Galben; coord.: Gh. Postică. – Ch., 2001. – P. 54-57. – ISBN 9975-920-39-X.

2002

13. **Zubcu, Zinovia.** Dificultăți gramaticale în traducerea din franceză în română // Conexiuni și perspective în filologia contemporană (in memoriam): conf. șt. intern. consacrată aniversării a 60-a de la nașterea lui Victor Banaru, 24-25 sept. 2001, Chișinău: tz. și comunicări. – Ch.: CE USM, 2002. – P. 207. – ISBN 9975-70-112-4.

14. **Zubcu, Zinovia.** Les phrases à protase conditionnelle en français et en roumain // Lecturi filologice / Univ. Liberă Intern. din Moldova, Univ. București, Univ. Catholique de Paris. – 2002. – Nr 3. – P.113-116. – Bibliogr.: p. 116 (11 tit.). – Rez. în lb. rom.

2003

15. **Zubcu, Zinovia.** Alternance du subjonctif, de l'indicatif et du conditionnel // Analele științifice. Filologie, 2003: Vol. 2 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir.: A. Galben; coord.: Gh. Postică. – Ch.: Pontos, 2003. – P. 35-37. – Bibliogr.: p. 37. – Rez. în lb.rom. – ISBN 9975-902-57-X.

16. **Zubcu, Zinovia.** Moyens d'expression de l'hypothèse en français et en roumain // Symposia Professorum. Seria Filologie 2003 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: Gh. Postică. – Ch., 2003. – P. 85-91. – ISBN 9975-934-17-X.

17. **Zubcu, Zinovia.** Valori modale și aspectuale ale viitorului în limbile franceză și română / Zinovia Zubcu, Rodica Mațcan // Analele științifice. Filologie, 2003: Vol. 2 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir.: A. Galben; coord.: Gh. Postică. – Ch.: Pontos, 2003. – P. 42-47. – Bibliogr.: p. 46-47. – Rez. în lb. fr. – ISBN 9975-902-57-X.

2005

18. **Zubcu, Zinovia.** Analyse structurelle et sémantique de la phrase à protase complétive interrogative // Analele Universității Libere Internaționale din Moldova. Filologie, 2005: Vol. 3 / dir.: A. Galben; coord. șt.: P. Parasca; red. resp.: A. Guțu. – Ch.: ULIM, 2005. – P. 39-43. – ISBN 9975-934-77-3.

2006

19. **Zubcu, Zinovia.** Analyse structurale et sémantique des syntagmes a subordination // Symposia Professorum. Seria Filologie 2005 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: P. Parasca. – Ch., 2006. – P. 136-139. – ISBN 9975-934-78-1.

20. **Zubcu, Zinovia.** Les rapports existant entre le déterminé et le déterminant des syntagmes à subordination et syntagmes prédicatifs // Lecturi filologice / Univ. Liberă Intern. din Moldova. – 2006. – Nr 4. – P. 52-56.

2007

21. **Zubcu, Zinovia.** Moyens d'expression de l'hypothèse en français et en roumain: (Grammaire comparée, IV-ieme année BAC, texte d'une conférence publique // Analele Universității Libere Internaționale din Moldova. Seria: Filologie: Vol. 4 / Dir. publ.: A. Galben; coord. șt.: A. Guțu, E. Prus. – Ch.: Pontos, 2007. – P. 202-208. – Bibliogr.: p. 207-208. – Rez. în lb. rom. – ISBN 978-9975-920-44-5.

Cronică. Note. Omagii **Chronique. Notes. Hommages**

2007

22. **Zubcu, Zinovia.** „Marele interes pentru a descoperi noul ...” : [omagiu pentru A. Guțu, vice rector al Univ. Libere Intern. din Moldova] // Ana Guțu – Femeia în căutarea Adevărului = La femme a la recherche de la Verite : biobibliogr. / Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch., 2007. – P. 120. – ISBN 978-9975-920-07-0. – (Col. „Universitaria”. Fascicula a 25-a); [citat la 9.03.2009]. Accesibil pe Internet: library.ulim.md.

2008

23. **Zubcu, Zinovia.** Restez telle que vous êtes, Mme Radu !: [omagiul pentru Z. Radu, șef Catedră Filologie franceză și Spaniolă, ULIM] // Zinaida Radu: La porțile Înțelepciunii: studium in honoris / Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch., 2008. – P. 31-32. – ISBN 978-9975-934-41-1; [citat la 9.03.2009]. Accesibil pe Internet: library.ulim.md

Lucrări didactice Ouvrages didactiques

1984

24. **Zubcu, Zinovia.** Conjugarea verbului francez: îndreptar pentru elevi / Z. Zubcu, M. Iachim. – Ch.: Lumina, 1984. – 96 p. – Cu caract. chir.

25. **Зубку, Зиновия.** Методические указания и задания по синтаксису французского языка для студентов старших курсов / З. Зубку, М. В. Яким; отв. ред.: Э. Ж. Хахам; Бельцкий гос. пед. ин-т им. А. Руссо. – К., 1984. – 50 p.

1987

26. **Зубку, Зиновия.** Сборник синтаксических упражнений по французскому языку для студентов старших курсов: (на фр. яз.) / З. Зубку и др.; отв. ред.: М. Ионицэ; Бельцкий гос. пед. ин-т им. А. Руссо. Каф. фр. филологии. – К., 1987. – 74 p. – На фр. яз.

1988

27. **Zubcu, Zinovia.** Conjugarea verbului francez: îndreptar pentru elevi. – Ed. a 2-a, rev. și compl. / Z. Zubcu, M. Iachim. – Ch.: Lumina, 1988. – 96 p. – Cu caract. chir. – ISBN 5-372-00203-4.

2004

28. **Zubcu, Zinovia.** Gramatica limbii A franceză; Gramatica comparată a limbii franceze A; Gramatica teoretică Limba A franceză: [progr. analitică, an de predare 1, 2, 3, 4] // Curriculum: specialitatea Lb. moderne și clasice. Specializarea: Lb. fr., lb. engl. / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. ed.: A. Galben; coord. șt.: A. Guțu; resp. de ed.: L. Hometkovski. – Ch.: ULIM, 2004. – P. 64, 70, 84, 95, 111; 119. – ISBN 9975-934-20-7.

2007

29. **Zubcu, Zinovia.** E-Portofoliu educațional [resursă electronică]. - 1,15 Mb. – Ch.: ULIM, 2007. – (CD-ROM). Accesibil pe Intranet: <ftp.ulim.md> [citat la 03.09.2009]. – Cuprins: Curriculum Vitae; Palmares (Lista lucrărilor științifice și didactico-științifice); Programa analitică la disciplina: “Gramatica teoretică”; Programa analitică la disciplina “Gramatica (dificultăți de traducere)”; Programe Analitice: Gramatica limbii franceze (Morfologia), Gramatica limbii franceze (Sintaxa); Scrisoare recomandare: (Lettre de recommandation); Lecție model - 2007: Proiect de prelegere – model : Moyens d’expression de l’hypothèse en français et en roumain; Cerințe pentru tezele de an licență și master la gramatica limbii franceze (domeniul francez-român); Analyse structurale et sémantique des syntagmes à subordination; Les rapports existant entre le déterminé et le déterminant des syntagmes À subordination et des syntagmes prédicatifs; Tematica și cerințele pentru lucrările de control la: „Morfologia limbii franceze Limba A” pentru studenții anului I BAC, “Travail de contrôle en grammaire Limba A BAC, la I-ère année “ .

2008

30. **Zubcu, Zinovia** E-Portofoliu educațional [resursă electronică]. – 1,15 Mb. – Ch.: ULM, 2008. – (CD-ROM). Accesibil pe Intranet: <ftp.ulim.md> [citat la 03.09.2009]. – Cuprins: Curriculum Vitae Zubcu, Z.; Palmares (Lista lucrărilor științifice și didactico-științifice); Fișa de evaluare a activităților profesorului Zubcu, Z.: Modulul 1 - Didactica; Modulul 2 - Activitatea Științifică; Modulul 3 - Activități extracurriculare; Programe Analitice: Gramatica limbii franceze (Morfologia), Gramatica limbii franceze (Sintaxa); Tematica și modele de cerințe pentru lucrări de control la Morfologia limbii franceze Limba A pentru studenții anului I BAC; Tematica și cerințele pentru lucrările de control la Sintaxa limbii franceze Limba A pentru studenții anului II BAC; Tematica și cerințele pentru lucrările de control la Gramatica limbii franceze (dificultăți de traducere) pentru studenții anului III; Elaborare metodică pentru studenții anilor I-II BAC „Algoritmul analizei verbului și al frazei franceze ca mijloc de formare a antrenorului gramatical”; Cerințe pentru tezele de an, licență și master la gramatica limbii franceze (domeniul francez-român); Proiect de lecție-model „Phrase à protase concessive”.

Materiale promoționale, de prezentare
Matériels de promotion, de présentation

1985

31. **Zubcu, Zinovia**. Catedra școlii – școala catedrei: [pe marginea activității catedrei Limbă franceză a Inst. Ped. de Stat „A. Russo”] // Învățământul public. – 1985. – 11 dec. – Cu caract. chir.

**Profesorul Zinovia Zubcu – redactor, conducător
științific, recenzent**
**La Professeur Zinovia Zubcu – rédactrice, directeur
de recherches, critique**

Zinovia Zubcu – conducător științific
Zinovia Zubcu – directeur de recherches

2001

32. **Curchin, Oleg.** Moyens d'expression de l'hypothèse en français et en roumain: tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2001.- 123 p.

2002

33. **Gîncotă, Violina.** Analyse structurale et sémantique des phrases à subordonnées conditionnelles et leurs équivalents en roumain: tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2002, - 103 p.

2003

34. **Râbacov, Ghenadie.** Temporalité du futur en français et en roumain: tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2003. – 123 p.

2004

35. **Bolfosu, Andrei.** Analyse fonctionnelle du mode Subjonctif: tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2004. – 96 p.

36. **Nicorici, Nadejda.** Les valeurs des formes temporelles du futur en français et en roumain: tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2004. – 67 p.

37. **Purice, Tatiana.** Analyse structurale et sémantique de la phrase à subordonnée complétive en français et en roumain: tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2004. – 91 p.

38. **Spivacenco, Ina.** Les valeurs des formes temporelles du passé de l'indicatif en français et en roumain: tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2004. – 86 p.

2005

39. **Bolfosu, Andrei.** Alternance de l'indicatif, du subjonctif et du conditionnel en français et en roumain: tz. master / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2005. – 140 p.

40. **Camincean, Tatiana.** Etude contrastive des pronoms relatifs (domaine franco-roumain): tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2005. – 105 p.

41. **Sula, Lilia.** Analyse structurale et sémantique des phrases à subordonnées introduites par *și* et *dacă*: tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2005. – 94 p.

42. **Efros, Natalia.** Analyse structurale et sémantique des phrases à protases introduites par *qui, que, ce qui, ce que* (domaine franco-roumain) : tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2005. – 88 p.

43. **Râbacov, Ghenadie.** Emploi des formes temporelles du futur dans de différents styles (domaine français-roumain): tz. master / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2005. – 115 p.

44. **Vasilian, Iana.** Alternance des modes de l'indicatif, du subjonctif et du conditionnel (domaine franco-roumain): tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2005. – 97 p.

2006

45. **Camincean, Tatiana.** Analyse structurale et sémantique des constructions comprenant des pronoms relatifs: (domaine franco-roumain): tz. master / *conducător șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2006. – 105 p.

46. **Cernei, Cristina.** Analyse structurale et sémantique des phrases au rapport attributif et appositif (domaine franco-roumain): tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2006. – 86 p.

47. **Ciobu, Ludmila.** Transposition des adjectifs, des verbes et des adverbes et d'autres parties de discours en français et en roumain: tz. master / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2006. – 100 p.

48. **Munteanu, Elena.** Analyse structurale et sémantique des phrases à subordonnées concessives en français et en roumain: tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2006.- 105 p.

49. **Sula, Lilia.** Moyens d'expression de l'hypothèse en français et en roumain: tz. master / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2006. – 118 p.

2007

50. **Florea, Rodica.** Les rapports logico-sémantiques existant entre le déterminé et le déterminant au niveau de la phrase: tz. master / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2007. – 120 p.

51. **Gudumac, Elena.** Particularités structurales et sémantiques des constructions exprimant le temps en français et en roumain: tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2007. – 74 p.

2008

52. **Arnăut, Mariana.** La phrase comprenant une subordonnée complétive interrogative (question indirecte) ou exclamative: tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2008. – 97 p.

53. **Balaur, Veronica.** Particularités structurales et sémantiques des constructions syntaxiques comprenant les formes du participe (domaine franco-roumain): tz. de licență / *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2008. – 83 p.

54. **Guidea, Elena.** Etude contrastive des adjectifs et des pronomes indéfinis (domaine franco-roumain): tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2008. – 89 p.

55. **Mațcan, Rodica.** Dimensiuni funcțional-semantice ale viitorului în limba franceză: autoref. tz. doct. / Univ. de Stat din Mold; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2008. – 24 p.

56. **Mațcan, Rodica.** Dimensiuni funcțional-semantice ale viitorului în limba franceză: tz. doct. / Univ. de Stat din Mold; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2008. – 167 p.

2009

57. **Bargan, Mariana.** Les valeurs des formes temporelles de l'indicatif, comprenant le sème passé : tz. de licență / Univ. Liberă Intern. din Moldova; *cond. șt. Z. Zubcu.* – Ch., 2009. – 80 p.

Recenzii la teze de doctor Avis critiques sur les thèses de doctorat

2003

58. **Bujor, Ala.** Categoria de stare în corelație cu acțiunea și calitatea: (în baza materialului lb. fr.): tz. doct. / Univ. de Stat din Moldva; *cond. șt. A. Bondarenco; rec. Z. Zubcu.* – Ch., 2003. – 175 p.

59. **Chirița, Angela.** Tipologia formelor temporale ale perfectului simplu și compus în limbile romanice: tz. doct. / Univ. de Stat din Moldva; *cond. șt. I. Duimbrăveanu; rec. Z. Zubcu.* – Ch., 2003. – 225 p.

Alte recenzii Autres avis critiques

2005

60. **Mațcan, Rodica.** Valori ale viitorului în propoziții afirmative, negative, interogative, exclamative / *rec. Z. Zubcu* // Buletinul Inst. de Lingvistică. – 2005. – Nr 4. – P. 20-25.

2006

61. **Mațcan, Rodica.** Forme susceptibile să exprime posteritatea în franceză și română / *rec. Z. Zubcu* // Limba română. – 2006. – Nr 4/6. – P. 100-105.

62. **Mațcan, Rodica.** Gramatica limbii franceze. Limba A: progr. analitică a cursului practic pentru studenții an. 1-3 / Univ. Cooperatist-Comercială din Moldova; *rec. Z. Zubcu.* – Ch., 2006. – 9 p.

63. **Mațcan, Rodica.** Gramatica limbii franceze. Limba B: progr. analitică a cursului practic pentru studenții an. 2-3 / Univ. Cooperatist-Comercială din Moldova; *rec. Z. Zubcu.* – Ch., 2006. – 5 p.

64. **Mațcan, Rodica.** Limba franceză de afaceri: progr. analitică a cursului practic pentru studenții an. 5 / Univ. Cooperatist-Comercială din Moldova; *rec. Z. Zubcu.* – Ch., 2006. – 8 p.

65. **Mațcan, Rodica.** Limba franceză de afaceri: progr. analitică a cursului practic pentru studenții an. 4 / Univ. Cooperatist-Comercială din Moldova; *rec. Z. Zubcu.* – Ch., 2006. – 7 p.

Lucrări studențești Ouvrages des étudiants

2002

66. **Calancea, Lilia.** Les valeurs des formes temporelles du futur en français et en roumain / *cond. șt.: Zinaida Zubcu // Symposia Studentium. Seria Filologie 2002 / dir.: A. Galben; coord.: Gh. Postică; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch., 2002. – P. 25-27. – ISBN 9975-920-65-9.*

67. **Gîncotă, Violina.** Les subordonnées non-circumstantielles introduites par „și” et „dacă” / *cond. șt.: Zinaida Zubcu // Symposia Studentium. Seria Filologie 2002 / dir.: A. Galben; coord.: Gh. Postică; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch., 2002. – P. 28-30. – ISBN 9975-920-65-9.*

2003

68. **Râbacov, Ghenadie.** Temporalité du futur en français et en roumain / *cond. șt.: Zinaida Zubcu // Symposia Studentium. Seria Filologie 2003 / dir.: A. Galben; coord.: Gh. Postică; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch., 2003. – P. 28-30.*

69. **Spivacenco, Ina.** Les valeurs du passé composé et de l'imparfait de l'indicatif en français et en roumain / *cond. șt.: Zinaida Zubcu // Symposia Studentium. Seria Filologie 2003 / dir.: A. Galben; coord.: Gh. Postică; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch., 2003. – P. 13-15.*

2004

70. **Melinteanu, Veronica.** Particularités semantico-syntaxiques de la parataxe / *cons. șt.: Zinovia Zubcu // Symposia Studentium. Seria Filologie 2004 / dir.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch., 2004. – P. 50-53. – ISBN 9975-934-47-1.*

71. **Nicorici, Nadejda.** Modalités des formes temporelles du futur / *cons. șt.: Zinovia Zubcu // Symposia Studentium. Seria Filologie 2004 / dir.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch., 2004. – P. 54-55. – ISBN 9975-934-47-1.*

72. **Spivacenco, Ina.** Valeurs communes des formes temporelles du passé de l'indicatif en français et en roumain / *cons. șt.: Zinovia Zubcu // Symposia Studentium. Seria Filologie 2004 / dir.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch., 2004. – P. 65-68. – ISBN 9975-934-47-1.*

73. **Voroniuc, Tatiana.** Emploi des formes temporelles dans les phrases à protase introduite par „si” et „dacă” / *cons. șt.: Zinaida Zubcu // Symposia Studentium. Seria Filologie 2004 / dir.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch., 2004. – P. 86-88. – ISBN 9975-934-47-1.*

2005

74. **Cernei, Cristina.** Analyse structurelle et sémantique de la proposition subordonnée complément du nom et subordonnée apposition / *cons. șt.: Zinovia Zubcu // Symposia studentium. Seria Filologie 2005 / dir.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch., 2005. – P. 29-33. – ISBN 9975-934-79-X.*

75. **Munteanu, Elena.** Analyse structurelle et sémantique des phrases à subordonnée concessive exprimant un fait réel / *cons. șt.: Zinaida Zubcu // Symposia Studentium. Seria Filologie 2005 / dir.: A. Galben; coord. șt.: V. Moraru; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch., 2005. – P. 61-65. – ISBN 9975-934-79-X.*

2006

76. **Munteanu, Elena.** Particularités structurelles et sémantique des subordonnées concessives hypothétiques et des concessives comportant une alternative / *cons. șt.: Zinovia Zubcu // Symposia Studentium. Seria Filologie 2006 / dir.: A. Galben; coord. șt.: P. Parasca; Univ. Liberă Intern. din Moldova. – Ch., 2006. – P. 99-102. – ISBN 9975-934-41-1.*

Referințe la adresa dnei Zinovia Zubcu
Références à l'adresse de Mme Zinovia Zubcu

1999

77. **Lența, Dionisie.** Zinovia Zubcu la 60 de ani // Analele Universității Libere Internaționale din Moldova. Filologie: Vol. 1 / ULIM; dir.: A. Galben; red. resp.: Gh. Postică. - Ch.: ULIM, 1999. - P. 112.

2001

78. **[Zinovia Zubcu: date biogr.]** // Dron Ion. Profesorii Universității Libere Internaționale din Moldova = Les professeurs de l'ULIM = Преподаватели УЛИМ / I. Dron, D. Vicol; trad. în fr. A. Guțu; trad. în rusă L. Slobodeniuc. - Ch.: ULIM, 2001. - P. 368-369. - ISBN 9975-920-47-0.

2004

79. **[Zinovia Zubcu: date biogr.]** // Contribuții științifice ale profesorilor Facultății Limbi și Literaturi Străine: bibliogr. selec. / Univ. de Stat „A. Russo”; alcăt.: Maria Fotescu, Elena Scurtu, Natalia Apostol. - Bălți, 2004. - P. 290, 335, 339, 346-347, 354, 360, 482-484, 498, 579

2007

80. **[Zinovia Zubcu: activitate profesională]** Informație despre cercetătorii științifici care activează în Profilul științific : [online] // Raportul de autoevaluare a profilului științific „Fenomenologia sistemică și funcțională în filologia contemporană”, 2002-2006 [citat la 9.03.2009]. P. 7-81. - Ch., 2007. Accesibil pe Internet: <http://www.cnaa.acad.md/files/institutions/ulim/>

2009

81. **[Zinovia Zubcu: activitate profesională]** // Исследователи [citat la 09.03.09]. Accesibil pe Internet: <http://www.asm.md/index.php?go=cercetatori&page=492&new_language=2 - 24k - >.

82. **[Zinovia Zubcu: activitate profesională]** // "Francofonia - o cale europeană pentru Republica Moldova". [citată la 09.03.09]. Accesibil pe Internet: <<http://www.interlic.md/2007-07-05/1623-1623.html>>.

83. **[Zinovia Zubcu: activitate profesională]** // Facultatea Limbi Străine și Științe ale Comunicării. [citată la 09.03.09]. Accesibil pe Internet: <<http://languages.ulim.md/ro/catedre/colectiv.php>>.

84. **[Zinovia: Zubcu activitate profesională]** // Membrii Senatului [citată la 09.03.09]. Accesibil pe Internet: <<http://old.ulim.md/h/romana/navigare/senat/membrii.php>>.

85. **[Zinovia Zubcu: activitate profesională]** // ONG – și alții. [citată la 09.03.09] Accesibil pe Internet: <<http://www.parlament.md/download/news/Participants.Forum.France.2007.doc>>.

86. **[Zinovia Zubcu: activitate profesională]** // Dron, Ion. Repertoriul personalităților: viața, activitatea și biografia. - 258 p. [citată la 09.03.09]. Accesibil pe Internet: <<http://www.hasdeu.md/ro/ebibl/dron/acrobat/repertoriu.pdf>>.

87. **[Zubcu Zinovia, doctor, asociete profesor (docent)]**: Doctoral student [2], Approved theses[1]. [citată la 03.03.09]. Accesibil pe Internet: <<http://cnaa.md/en/person/8434/>>.

88. **[Zubcu Zinovia, doctor, conferențiar universitar]**: Doctoranzi[2], Teze aprobate[1].- [citată la 03.03.09]. Accesibil pe Internet: <<http://www.cnaa.md/person/8434/>>.

89. **[Zubcu, Zinovia: ref. bibliogr.]** Personalul Facultății Limbi Străine ULIM [online]. Chișinău, 2009. [citată la 9.03.2009]. Accesibil pe Internet: <<http://languages.ulim.md/ro/prezentare/personalul.php>>

Autografe pentru Zinovia Zubcu **Autographes pour Zinovia Zubcu**

90. **Guțu, Ana.** Aspects systemique et fonctionnel des antonymes. - Ch.: ULIM, 2000. - 102 p. - ISBN 9975-920-16-0.

Cu cele mai nobile sentimente din partea autoarei
22.03.01

Ana Guțu, filolog, cercetător, vicerector ULIM

91. **Ana Mihalache - Dăruire întru dănuire: biobibliogr.** / alcăt. N. Ghimpu, L. Beșelea, red. șt.: L. Corghenci; red. bibliogr.: V. Chitoroagă; Univ. Intern. din Moldova. - Ch. : ULIM, 2008. - 88 p. - (Col. „Universitaria”; Fasc. a 31-a) . - ISBN 978-9975-920-75-9.

Distinsei doamne Zinovia Zubcu cu cele mai sincere simțăminte și recunoștință 27.06.08.

Ana Mihalache, doctor, conferențiar universitar, ULIM

92. **Ion Manoli: biobibliogr.** / alcăt.: E. Scurtu; red. resp.: E. Harconiță; ed îngrijită de E. Harconiță; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „A. Russo” din Bălți. - Bălți, 2003. - 147p. - (Col. Personalități Universitare Bălțene). - ISBN 9975-931-32-4.

Doamnei Zinovia Zubcu, care poate convinge studentul precum că Gramatica (Morfoлогия și Sintaxa) este o taină, un mister și...o plăcere. Ea știe cum e să descoperi tainele. Mulțumesc.

Din partea autorului Ion Manoli, doct. habilitat, profesor universitar, ULIM

93. **Lența, Anatol.** Essai de grammaire discursive du français / Univ. de Stat din Moldova. Dep. Filologie Fr. „Grigore Cincilei “. - Ch.: Î.S.F.P. ”Tipogr. Centrală”, 2006. - 176 p. - ISBN 978-9975-923-45-3.

A Madame Zinovia Zubcu qui est d'une sensibilité roumaine particulière et élégance langagière à retenir.

Anatol Lența, doct. în filologie

94. **Mațcan, Rodica.** Dimensiuni funcțional-semantice ale viitorului în limba franceză: tz. doct. / Univ. de Stat din Mold; cond. șt. Z. Zubcu. – Ch., 2008. – 167 p.

Prin prezenta țin să Vă mulțumesc pentru încrederea acordată atunci, când a-ți acceptat să-mi fiți conducătorul tezei de doctor, pentru consultanța de un înalt nivel metodologic și științific, pentru spriginul binevoitor la toate etapele de susținere. Cu mult respect

Rodica Mațcan, doct. în șt. filologice, martie 2008

95. **Vasile Pavel: biobibliogr.** / Acad. de Șt. a Rep. Moldova. Inst. de Lingvistică; ed. îngrijită de Eugenia Pavel și Tamara Răileanu. - Ch.: Inst. de Lingvistică al AȘM, 2005. - 122 p. - ISBN 9975-9731-2-4.

Iubitei prietene, colegă de breaslă, Zinaida Zubcu, în semn de cea mai înaltă prețuire și cu urări de bine. 17.02.2006.

Vasile Pavel, doct. în filologie

96. **Богомолова, Э. И.** Средства выражения длительности/недлительности действия во французском языке: К вопросу о способах действия: автореф. дис. ...канд. филолог. наук / науч. рук.: Т.Я. Гольденберг; Моск. гос. пед. ин-т иностр. яз. им Мориса Тореза.- М, 1971. - 32 р.

Зинаиде с наилучшими пожеланиями в жизни и научной деятельности

Э. Богомолова, филолог, Россия

97. **Бутыленков, Сергей.** Опыт исследования развития семантической структуры прилагательных с инвариантным значением “Храбрый” в составе синонимического ряда: автореф. дисс... канд. филол. наук: специальность 10.02.05 – романские яз./ науч. рук.: К.А. Аллендорф; Моск. гос. пед. ин-т иностр. яз. им. Мориса Тореза. - М., 1972. – 28 р.

*Зине с пожеланием успехов в науке и работе.
С. Бутыленков, 09.02.1973 год*

98. **Гольденберг, Т. Я.** Сборник упражнений по грамматике французского языка: для студентов 2-го и 3-го курсов ин-тов и фак. иностр. яз. - / Т. Я. Гольденберг, Е. К. Никольская. - Изд. 3-е, перераб.- М.: Высш. школа, 1974. – 267 р.

*Дорогой Зинаиде Михайловне на добрую память с наилучшими пожеланиями от автора.
Гольденберг, Т., кандидат наук, Москва*

99. **Мецлер, Альберт.** Синтаксические функции модальных и союзных слов и словосочетаний в современном немецком языке: автореф. дис... канд. филол. наук: специальность 10.02.04 – германские яз./ науч. рук.: Г.В. Колшанский; Моск. гос. пед. ин-т иностр. яз. им. Мориса Тореза. - М., 1973. - 26 р.

*Зинаиде Михайловне и Василию Ивановичу с пожеланием большого счастья в жизни!
Альберт Мецлер, 25.04.1973*

100. **Павел, Е.** Структурно-семантические особенности косвенно-вопросительного предложения современного и французского языков: автореф. дис... канд. филол. наук: специальность 10.664 – романские яз. / науч. рук.: В.А. Лисицкий; Моск. гос. пед. ин-т иностр. яз. им. Мориса Тореза. - М, 1971.- 20 р.

*Colegei și prietenei mele Z. Zubcu cu care am împărtășit tainele investigațiilor științifice și bucuriile succeselor. Cu drag.
Eugenia Pavel, doct., conferențiar universitar, USM*

101. **Павел, Е.** Конструкции косвенно-вопросительного характера во французском и молдавском языках. – К.: Штиинца, 1982. – 218 р.

Prieteniei dragi Z. Zubcu în semn de recunoștință pentru ajutorul apariției acestui volum în calitate de recenzent.

Eugenia Pavel, doct., conferențiar universitar, USM

102. **Синякова, Г.** Предложные словосочетания с причинно-следственным характером отношения между компонентами в современном французском языке: автореф. дисс... канд. филол. наук: специальность 10.664 - романские яз. / науч. рук.: А.Г. Басманова: Моск. гос. пед. ин-т иностр. яз. им. Мориса Тореза. - М., 1970. - 28 р.

Дорогой Зинуше с самыми добрыми пожеланиями в больших делах.

Г.Синяков, Москва, 1971

Cărți din colecția personală
Livres de la collection personnelle

103. **Barbusse, Henri.** Le feu. – Paris, 1965. – 362 p.
104. **Beaumarchais.** Théâtre. Le Barbier de Seville. Le Mariage de Figaro. La Mère Coupable. – Paris, 1965. – 615 p.
105. **Benac, Henri.** Dictionnaire des synonymes: conforme au dictionnaire de l'Académie Française. – Paris, 1956. – 1026 p.
106. **Dicționar** enciclopedic român. – București, 1962-1964.
Vol. 1. - 1962. – 888 p.
Vol. 2. - 1964. – 945 p.
107. **Flaubert, Gustave.** Madame Bovary. – Paris, 1968. – 389 p.
108. **Gherasim, Paula.** Grammaire conceptuelle du français. Morphosyntaxe. Syntaxe. – Iași, 1998. – 504 p.
109. **Gherasim, Paula.** Grammaire conceptuelle du français. Les catégories grammaticales. – Iași, 1997. – 316 p.
110. **Gorunescu, Elena.** Dicționar francez-român. – București: Teora, 2002. – 1327 p.
111. **Grammaire** Larousse du 20-ième siècle. – Paris, 1936. – 468 p.
112. **Grevisse, Maurice.** Le bon usage. Grammaire française avec des remarques sur la langue française d'aujourd'hui. – 10-ième ed. – Geneva, 1975. – 1322 p.
113. **Hatissova, T. G.** Antologie de la littérature française du 17-ième siècle. – Leningrad, 1975. – 277 p.

114. **Histoire** littéraire de la France. - Paris, 1965-1969.
T. 1. Des origines à 1600. - 1965. - 412 p.
T. 2. De 1600 à 1715. - 1966. - 488 p.
T. 3. De 1715 à 1789. - 1969. - 620 p.
115. **Hugo, Victor.** Les chatements. - Paris, 1968. - 350 p.
116. **Petit Larousse Illustré,** dictionnaire encyclopédique. - Paris, 1977. - 1793 p.
117. **Stendhal.** Le Rouge et le Noire. - Paris, 1969. - 409 p.
118. **Wagner, R. L.** Grammaire du français classique et moderne. Ouvrage couronné par l'Académie Française. - Paris, 1962. - 648 p.
119. **Zadovskaia, S. G.** Antologie de la littérature française du 19-ième siècle. - Leningrad, 1980. - 255 p.

Indice de nume
Index de noms

Antemir, Maria	p. 75	Galben, A.	11, 12, 15-19, 21, 28, 66-77
Apostol, Natalia	79	Ghenciu, Maria	p. 75
Arnăuț, Mariana	52	Gherasim, Paula	108, 109
Balaur, Veronica	53	Gherman (Prisacari), Ana	p. 80
Barbusse, Henri	103	Ghimpu, N.	91
Bargan, Mariana	57	Giñcotă, Violina	33, 67
Beaumarchais	104	Gorunescu, Elena	110
Benac, Henri	105	Grevisse, Maurice	112
Beșelea, Lorina	91, p. 2	Gudumac, Elena	51
Bolfosu, Andrei	35, 39	Guidea, Elena	54
Bondarenco, A.	58	Guțu, Ana	18, 21, 22, 28, 78, 90, p. 57
Bordian, Svetlana	p. 70	Guțu, Eugenia	p. 77
Bujor, Ala	58		
Calancea, Lilia	66	Harconiță, E.	92
Camenev-Istratii, Zinaida	p. 65	Hatissova, T. G.	113
Camincean, Tatiana	40, 45	Hometkovski, L.	28
Cernei, Cristina	46, 74	Hugo, Victor	115
Chirița, Angela	59		
Chitoroagă, Valentina	91, p. 2	Iachim, M. = Яким, М. В.	24, 25, 27
Cibotari, Natalia	p. 83		
Ciobu, Ludmila	47	Lența, Anatol	93
Corghenci, Ludmila	91, p. 2, 8, 10	Lența, Dionisie	77
Curchin, Oleg	32	Levința, Tatiana	p. 2
Curmei, Mariana	p. 83		
Dron, Ion	78, 86	Mațcan, Rodica	56, 60-65, 94, p. 78
Efros, Natalia	42	Manoli, Ion	p. 60, 82
Flaubert, Gustave	107	Melinteanu, Veronica	70
Florea, Rodica	50	Mihalache, Ana	p. 66
Fotescu, Maria	79	Moraru, V.	70-75
		Moraru, Ecaterina	p. 75
		Munteanu, Elena	48, 75, 76

Nicorici, Nadejda	36, 71	Zubcu, Zinovia = Зубку, З.	1-76, [77-89], 94, p.11, 25, 34, 43, 52
Parasca, P.	18, 19, 76	Zubcu-Constantinov, Nina	3, p. 74
Paşa, Ina	p. 84	Zadovskaia, S. G.	119
Pavel, Eugenia = Павел, Е.	95, 100, 101, p. 73	Аллендорф, К. А.	1, 2, 97
Postică, Gh.	11, 12, 15-17, 66-69, 77	Басманова, А. Г.	102
Prus, E.	21	Богомолова, Э. И.	96
Purice, Tatiana	37	Бутыленков, Сергей	97
Răileanu, Tamara	95	Гольденберг, Т. Я.	96, 98
Râbacov, Ghenadie	34, 43, 68, p.2, 69	Ионицэ, М.	26
Radu, Zinaida	23, p. 63	Колшанский, Г. В.	99
Scurtu, Elena	79, 92	Лисицкий, В. А.	100
Slobodeniuc, L.	78	Мецлер, Альберт	99
Sochircă, Zinaida	p. 2	Синякова, Г.	102
Solcan, Angela	p. 81	Никольская, Е. К.	98
Spivacenco, Ina	38, 69, 72	Хахам, Э. Ж	25
Stendhal	117		
Strugari, Lilia	p. 71		
Sula, Lilia	41, 49		
Vasilian, Iana	44		
Vicol, D.	78		
Voroniuc, Tatiana	73		
Wagner, R. L.	118		

Indice de titluri **Index de titris**

Alternance de l'indicatif, du subjonctif et du conditionnel en francais et en roumain: tz. master	39
Alternance des modes de l'indicatif, du subjonctif et du conditionnel (domaine franco-roumain): tz. de licență	44
Alternance du subjonctif, de l'indicatif et du conditionnel	15
Ana Mihalache - Dăruire întru dănuire: biobibliogr.	91
Analyse fonctionnelle du mode Subjonctif: tz. de licență	35
Analyse structurale et sémantique des constructions comprenant des pronoms relatifs: (domaine franco-roumain): tz. master	45
Analyse structurale et sémantique de la phrase à subordonnée complétive en français et en roumain: tz. de licență	37
Analyse structurale et sémantique des phrases à protases introduites par qui, que, ce qui, ce que (domaine franco-roumain) : tz. de licență	41
Analyse structurale et sémantique des phrases à subordonnées concessives en français et en roumain: tz. de licență	48
Analyse structurale et sémantique des phrases à subordonnées conditionnelles et leurs équivalents en roumain: tz. de licență	33
Analyse structurale et sémantique des phrases à subordonnées introduites par si et dacă: tz. de licență	41
Analyse structurale et sémantique des phrases au rapport attributif et appositif (domaine franco-roumain): tz. de licență	46
Analyse structurale et sémantique des syntagmes a subordination	19
Analyse structurelle et sémantique de la phrase à protase complétive interrogative	18
Analyse structurelle et sémantique de la proposition subordonnée complément du nom et subordonnée apposition	74

Analyse structurelle et sémantique des phrases à subordonnée concessive exprimant un fait réel	75
Antologie de la littérature française du 17-ième siècle	113
Antologie de la littérature française du 19-ième siècle	119
Aspects systemique et fonctionnel des antonyms	90
Bon Anniversaire, mon professeur !	p. 57
Căldura sufletului meu	p. 79
Catedra școlii – școala catedrei	31
Categoria de stare în corelație cu acțiunea și calitatea: (în baza materialului lb. fr.): tz. doct.	58
Chère Professeur...	p. 83
Colegă și prietenă de suflet	p. 71
Comoara sufletului meu ...	p. 73
Conjugarea verbului francez: îndreptar pentru elevi	24, 27
Dicționar enciclopedic român	106
Dicționar francez-român	110
Dictionnaire des synonymes: conforme au dictionnaire de l'Académie Française	105
Dificultăți gramaticale în traducerea din franceză în română	14
Dimensiuni funcțional-semantice ale viitorului în limba franceză: autoref. tz. doct.	55
Dimensiuni funcțional-semantice ale viitorului în limba franceză: tz. doct.	56, 94
Distinsa profesoară Zinovia Zubcu, la vârsta împlinirii p.	65
Emploi des formes temporelles dans les phrases à protase introduites par „si” et „dacă”	73
Emploi des formes temporelles dans les phrases à subordonnées introduites par „si”	11
Emploi des formes temporelles du futur dans de différents styles (domaine français-roumain): tz. master	43
E-Portofoliu educațional [resursă electronică]. – 2007	29
E-Portofoliu educațional [resursă electronică]. –2008	30
Essai de grammaire discursive du français	93
Etude contrastive des adjectifs et des pronomes indéfinis (domaine franco-roumain): tz. de licență	54
Etude contrastive des pronoms relatifs (domaine franco-roumain): tz. de licență	40

Forme susceptibile să exprime posteritatea în franceză și română	61
Formele temporale ale viitorului și distribuția lor	12
Gramatica limbii A franceză; Gramatica comparată a limbii franceze A; Gramatica teoretică Limba A franceză: [progr. analitică, an de predare 1, 2, 3, 4]	28
Gramatica limbii franceze. Limba A: progr. analitică a cursului practic pentru studenții an. 1-3	62
Gramatica limbii franceze. Limba B: progr. analitică a cursului practic pentru studenții an. 2-3	63
Grammaire conceptuelle du français. Les catégories grammaticales	109
Grammaire conceptuelle du français. Morphosyntaxe. Syntaxe	108
Grammaire du français classique et moderne. Ouvrage couronné par l'Académie Française	118
Grammaire Larousse du 20-ième siècle	111
Histoire littéraire de la France	114
Îmi place gramatica	p. 70
Ion Manoli: biobibliogr	92
La phrase comprenant une subordonnée complétive interrogative (question indirecte) ou exclamative: tz. de licență	52
Le bon usage. Grammaire française avec des remarques sur la langue française d'aujourd'hui	112
Le feu	103
Le Rouge et le Noir	117
Le sémantisme des modalisateurs qui suggèrent de différentes valeurs aux formes du passé de l'Indicatif (domaine français – roumain)	p. 34
Les chatements	115
Les phrases à protase conditionnelle en français et en roumain	14
Les rapports existant entre le déterminé et le déterminant des syntagmes à subordination et syntagmes prédicatifs	20, p. 25

Les rapports logico-sémantiques existant entre le déterminé et le déterminant au niveau de la phrase: tz. master	50
Les subordinées non-circonstanciennes introduites par „si” et „dacă”	67
Les valeurs des formes temporelles de l’indicatif, comprenant le sème passé : tz. de licență	57
Les valeurs des formes temporelles du futur en français et en roumain: tz. de licență	36
Les valeurs des formes temporelles du futur en français et en roumain	66
Les valeurs des formes temporelles du passé de l’indicatif en français et en roumain: tz. de licență	38
Les valeurs du passé composé et de l’imparfait de l’indicatif en français et en roumain	69
Limba franceză de afaceri: progr. analitică a cursului practic pentru studenții an. 5	64
Limba franceză de afaceri: progr. analitică a cursului practic pentru studenții an. 4	65
Madame Bovary	107
Magna cum Lauda pentru profesoara de gramatică	p. 77
Marele interes pentru a descoperi noul	22
Mijlocele de exprimare a intensității în construcțiile adjectivale	3
Modalités des formes temporelles du futur	71
Montrès cher professeur	p. 82
Moyens d’expression de l’hypothèse en français et en roumain	16
Moyens d’expression de l’hypothèse en français et en roumain: (Grammaire comparée, IV-ieme année BAC, texte d’une conférence publique	21, p. 11
Moyens d’expression de l’hypothèse en français et en roumain: tz. de licență	32
Moyens d’expression de l’hypothèse en français et en roumain: tz. master	49
Moyens d’expression de l’intensité dans les constructions adjectivales en français et en roumain	p. 43
Particularités semantico-syntaxiques de la parataxe	70

Particularités structurales et sémantiques des constructions exprimant le temps en français et en roumain: tz. de licență	51
Particularités structurales et sémantiques des constructions syntaxiques comprenant les formes du participe (domaine franco-roumain): tz. de licență	53
Particularités structurelles et sémantique des subordonnées concessives hypothétiques et des concessives comportant une alternative	76
Petit Larousse Illustré, dictionnaire encyclopédique	116
Pomenirea bunătații este nemuritoare	p. 76
Pour le meilleur guide de la grammaire	p. 84
Primăvara jubiliară a Zinaidei Zubcu	p. 80
Recenzii asupra tezei de doctor A. Chiriță: Tipologia formelor temporale de Perfect Simplu și Perfect Compus în limbile romanice	p. 52
Recunoștință Dascălului ...	p. 75
Restez telle que vous êtes, Mme Radu !	23
Spirala unei vieți de Doamnă	p. 63
Temporalité du futur en français et en roumain	68
Temporalité du futur en français et en roumain: tz. de licență	34
Théâtre. Le Barbier de Seville. Le Mariage de Figaro. La Mère Coupable	104
Tipologia formelor temporale ale perfectului simplu și compus în limbile romanice: tz. doct.	59
Transposition des adjectifs, des verbes et des adverbes et d'autres parties de discours en français et en roumain: tz. master	47
Un buchet de cuvinte alese pentru cea mai bună Profesoară	p. 67
Un exemplu frumos de viață	p. 60
Un frumos jubileu	p. 69
Valeurs communes des formes temporelles du passé de l'indicatif en français et en roumain	72
Valori ale viitorului în propoziții afirmative, negative, interogative, exclamative	60
Valori modale și aspectuale ale viitorului în limbile franceză și română	17
Vasile Pavel: biobibliogr.	95
Vârsta nu este neputință... ci experiență și măiestrie	p. 82
Zinovia Zubcu: activitate profesională	80-86
Zinovia Zubcu: date biogr.	78, 79

Zinovia Zubcu la 60 de ani	77
Zodia Abnegației	p. 56
Zubcu Zinovia: doctor	87, 88
Zubcu Zinovia: ref. bibliogr.	89
Использование сравнительного метода в работе над письмом в преподавании французского языка в школах и институтах Молдавии	4
Конструкции косвенно-вопросительного характера во французском и молдавском языках..	101
Методические указания и задания по синтаксису французского языка для студентов старших курсов	25
О некоторых структурно-семантических особенностях адъективных конструкций компаратива превосходства: (на материале фр. яз.)	5
Опыт исследования развития семантической структуры прилагательных с инвариантным значением “Храбрый” в составе синонимического ряда: автореф. дис	97
Предложные словосочетания с причинно-следственным характером отношения между компонентами в современном французском языке: автореф. дис.	102
Придаточные предложения, вводимые оù (d’où) во французском языке	10
Придаточные предложения, вводимые при помощи que и (de, a) se que	9
Сборник синтаксических упражнений по французскому языку для студентов старших курсов: (на фр. яз.)	26
Сборник упражнений по грамматике французского языка: для студентов 2-го и 3-го курсов ин-тов и фак. иностр. яз.	98
Синтаксические функции адъективных конструкций степени интенсивности качества	7
Синтаксические функции модальных и союзных слов и словосочетаний в современном немецком языке: автореф. дис.	99
Средства выражения длительности/недлительности действия во французском языке: К вопросу о способах действия: автореф. дис.	96
Структурно-семантические особенности адъективных конструкций, указывающих на степень интенсивности качества в современном французском и румынском языках: дис.	1

Структурно-семантические особенности адъективных конструкций, указывающих на степень интенсивности качества в современном французском и румынском языках: автореф. дис.	2
Структурно-семантические особенности косвенно-вопросительного предложения современного и французского языков: автореф. дис.	100
Структурно-семантические особенности релятивного и абсолютного суперлатива: (на материале фр. и рум. яз.)	6
Эксплицитность и имплицитность в конструкциях компаратива	8